

Esu ūkininkaujantis menininkas

Talentingasis aktorius ir šokėjas Donatas Bakėjus galėtų valandų valandas pasakoti ne tik apie scenos meno subtilybes, bet ir apie vilną bei karšimą. Pasirodo, čia irgi ne ką mažiau kūrybos, subtilumo ir atradimų.

- Kada ir kokiomis aplinkybėmis susidomėjote vilnos karšimu? - klausiamie Donato BAKĖJAUS.

- Jau dešimt metų mano šeima užsiima šia veikla, Utenos rajone Poškonių kaime turime sodybą, kurioje yra paprasta karšykla. Mano mama, sesuo velia vilną. O priešistorė tokia, kad anksčiau prekiaudavome vilnos gaminiais ir vieną dieną supratome, kad reiktų patiems pabandyti gaminti. Pradėjome domėtis, Utenos rajone radome karšyklą, patys darydavome ten veltinius, kepure. Vėliau pagalvojome: o kodėl neturėti patiems karšyklos? Pradėjome ieškoti, kas Lietuvoje parduoda tokių įrenginių, radome Ramygalos malūne. Nusipirkome aparatą, gana ilgą laiką jį tvarkėme, keitėme diržus, adatas, grandines, variklį ir taip toliau. Galiausiai pasileidome karšyklą. Pradėjome karšti sau ir visai apskričiai. Gaminame pirties kepure, veltinukus namams ir laukui, yra vilnos siūlų, nes turime verpėjas. Kodėl siūlai? Nes visos vilnos vis tiek nepanaudosi, todėl susiradome verpėjas, kurios moka rankomis verpti. Mezga kojines, pirštines. Išėina, kad kaimą ap rūpiname minimaliai darbu. Šalia karšyklos turime ir senovinę siuvimo mašiną, siuvame vilnones antklodes.

Mano mama labai bendrauja su vyresnio amžiaus žmonėmis, tai pasikviečia apie 80 metų močiutes, kurios verpia. Jos džiaugiasi tokia veikla. Savo darbą atlieka, atsiskaitome ir visi laimingi.

- Karšiate tik avių vilną?

- Atvažiuoja ir alpų augintojai susikaršti, tačiau alpų vilna labai įnoringa, daug jos atkrenta. Dar karšiam šuns vilną, ji maišo su avies vilna 50 ir 50. O šuns vilnos karšimas irgi prasidėjo įdomiai: kartą toks užsienietis paklausė, o šuns vilnos nebandėte karšti? Na, nesąmonė, kas čia per *bajeris*. Bet pabandėme, nuvažiavome į šunų kirpyklą ir pasiėmėme vilnos, iš pradžių duodavo nemokamai, paskui apmokestino (*Juokiasi*).

- Avių nebandėte auginti?

- Bandėme, bet labai daug atsakomybės. Lietuvoje daugybė ūkininkų, auginančių avis, ypač jų padaugėjo, kai į Lietuvą atėjo afrikinis kiaulių maras ir daug kas kiaulių auginimo atsisakė. Kiekvieną pavasarį mums skambina ūkininkai ir klausia, ar nereikia avių vilnos.

- Plėstis nenorite?

- Asmeniškai aš esu meno žmogus, o tėvams kiek yra, tiek užtenka. Mama sako, jei sūnus perimtų, būtų galima plėstis. Žinoma, tėvams padėdų, bet kol kas dirbu savo darbus. Tačiau planas B visada yra.

- Ar lengva pradėti verslą kaime nuo nulio?

- Reikia pirmiausia kapitalo. Mes irgi rašėme projektą, teikėme Utenos rajono savivaldybei, gavome finansavimą, pradėjome skaičiuoti išlaidas ir supratome, kad

patiems daug reikia investuoti, taigi teko atsisakyti projekto. Mes norėjome renovuoti tvartą, karšyklą, nes sodyba sena. Tiesiog iškeliami daug sąlygų, kurios apsunkina viską. Paprasčiau viską pasidaryti pačiam, mažiau kainuos, bet ilgiau užtruks. Juk būna atvejų, kai įmonės ir nekokybiškai darbus padaro, paskui kai reikia atsiskaityti gavus europinę paramą, vėl problemų kyla, juk reikia, kad viskas būtų padaryta kokybiškai.

- Ką patartumėte dar tik mėstantiems apie kokią veiklą regione?

- Manau, reikia būti lengvais bėpročiais. Tačiau jeigu veikla patinka ir matai ne tik finansinę, bet ir įdomią pažintinę veiklą, nebijok ten lįsti. Mano šeimos atveju, tų atradimų tiek daug. Atradome tarp miškų tokių senučiukų, kuris gamina veltinius, prašėme, kad žmogus mus pamokyti velti. Jis sako mamai: ponai, jeigu išmoksitė iš manęs, jums neapsimokės *biznis*. Matote, mano kampe veltiniai, jiems jau 30 metų. Kai tokius veltinius parduosite, niekas nebeatės, nes visą gyvenimą nešios. Mama atsako, jog kaip tik nori kokybiškai velti. Žodžiu, atrandi tokių perlų Lietuvoje!

- Kas bus, kai tokių amatininkų ir tradicijų puoselėtojų neliks?

- Po truputį jauni žmonės stengiasi imtis amatų. Organizuojami įvairūs audėjų festivaliai, kuriuose susirenka jaunimas. Juk ir patiems išmokus galima pasigaminti, nebūtinai pirkti.

- Kaip sekėsi šiųmetinė Kaziuko mugė?

- Gerai, užsieniečiai vis dar nustemba. Šįmet pamatė gaminį iš šuns vilnos. Labai nustebė, išgijo šuns pirštines. Užsieniečiai labai vertina rankų darbo daiktus. Praėjusį vasarį buvau Čikagoje pas lietuvių, jis pasakojo, kad perka Lietuvoje pirties kepure. Vadinasi, lietuviška produkcija yra vertinama. Jeigu būnant pirtyje nuo kepurės eina smarvė, vadinasi, vilna nekokybiška arba gavusi „chemijos“.

- Dabar pasakykite, kiek pats esate ko prikaršęs ir pagaminęs.

- Moku karšti ir velti. Vienu metu buvo pertrauka nuo šokių, tai vėliau ir pirties kepure, ir net švarkus. Esu jų apie 10 nuvėlęs, kelis pardaviau, o kiti buvo šeimos nariams, sesei ilgą paltą nuvėliau. Paltų gamyba reikalauja daug fizinės jėgos. Kai vilna sugeria 6 litrus vandens, tą svorį turi volioti, mėtyti, daužyti, tai trunka apie porą dienų, fiziškai tikrai yra ką veikt.

Mano kolegė yra pasakius, labai smagu į tavę scenoje žiūrėti, nes matau egzotiką - ūkininkas ir menininkas viename.

Kalbėjosi Edita SIAVRIS

Irmano Sidarevičiaus nuotr.

► Kompanija „Ruukki“ pristato stogų ir fasadų inovacijas

Plačiau 2 p.

► Vis daugiau ūkininkų kreipiasi į Žemės ūkio paskolų garantijų fondą

Plačiau 3 p.

► UAB „Genimpeksas“: „Svarbu - gyvulių genetinis potencialas“

Plačiau 6 p.

► Ekologiškai išauginta produkcija - visuomet nauda vartotojui

Plačiau 13 p.

Stogo ir fasado susilieėjimas

Stogas ir fasadas vis dažniau tampa architektų eksperimentavimo lauku - jie noriai siūlo išskirtinius, drąsius, neįprastus sprendinius. Vienas populiarėjančių sprendimų - stogams ir fasadų apdailai naudoti stogo dangas.

Nors ilgametė plieninių stogų gamybos lyderė Skandinavijos ir Baltijos šalių regione kompanija „Ruukki“ kasmet stogų rinkai pateikia naujų produktų, visgi architektai atranda daugiau šios stogų dangos panaudojimo būdų - klasikinius valcuotus plieninius stogo dangos lakštus renkasi ne tik individualių namų, bet ir biurų pastatų, viešbučių ar kitiems fasadams. Toks architektūrinis sprendimas panaikina stogo ir fasado ribas, puikiai dera modernaus, išskirtinio, minimalistinio ar net klasikinio stiliaus pastatams. Plieninei stogo dangai nėra taikomi jokie maksimalaus nuolydžio kampo apribojimai, t.y. ją galima montuoti vertikaliai.

Verta paminėti, kad „Ruukki Classic“ danga tvirtinama nerūdijančio plieno sraigtais, kurie uždengiami tvirtinant kiekvieną paskesnę lakštą. Tad iš išorės nei ant stogo, nei ant fasado nematyti jokių tvirtinimo elementų, fasadas tampa švaresnis, mažiau galimybių kauptis nešvarumams.

Plieniniams lakštams tvirtumo suteikia kompanijos „Ruukki“ liejyklose Suomijoje pagamintas tvirtas plienas, o stogo dangos išvaiz-

tų sujungimo tarpusavyje sistema. Be to, šiuolaikiškos klasikinio ar trapecinio tipo profilio stogo dangos gali būti pristatomos ir su vidinėje lakšto pusėje per visą lakšto plotį gamykloje priklijuotu specialiu antikondensaciniu, antibakteriniu veltinio sluoksniu, kuris labai pagerina ir akustines šios dangos ypatybes.

gales. Svarbiausias stogų dangų gamintojų tikslas - pasitelkus produktų kūrimo departamentus, tyrimų laboratorijoms pasiūlyti gaminius, galinčius padėti geriausiai įgyvendinti architektų idėjas, greitai prisitaikyti prie užsakovų, investuotojų ar namų savininkų keliamų reikalavimų produktų ilgą amžiumui.

Beje, tendencijos, kai ta pati stogo danga naudojama ir stogui, ir fasadui, sparčiai populiarėja ne tik Lietuvoje ar mūsų kaimyninėse valstybėse, bet ir kitose užsienio šalyse, neapsiribojant Europoje. „Ruukki“ specialistai pataria - jei „Classic“ tipo stogo danga bus naudojama ir fasadui, rekomenduojama rinktis storesnio plieno lakštus, pavyzdžiui, 0,60 mm storio, „Ruukki Classic Authentic“ arba „Ruukki Classic NextGen“. Tokia danga mažiau banguosis, bus atsparesnė mechaniniams poveikiui (įlenkimams), atrodys geriau ir tarnaus ilgiau. Taip pat labai svarbu atkreipti dėmesį į plieninių lakštų tvirtinimo konstrukciją, kad ji nesusikraipytų, nesideformuotų bė-

gant metams, konstrukcijoje neužsilaikytų kondensatas, tinkamai funkcionuotų vėdinimo tarpai.

Įgyvendinant tokio dizaino projektus, specialistai gan dažnai sulaukia klausimų dėl stogo ir fasado

Daugiau informacijos: www.ruukki.lt

UAB „Contra“ archyvo nuotr. UAB „Contra“ archyvo nuotr.

SPECIALŪS PASIŪLYMAI

DALYVAUJANTIEMS ASBESTO STOGŲ KEITIMO PROGRAMOJE

- Plieninės stogų dangos
- Lietaus nutekėjimo sistemos
- Stogų saugos elementai
- Kiti priedai: kaminėliai, stoglangiai, plėvelės, tvirtinimo elementai ir t.t.

RUUKKI
Ruukki stogas – gyvenimui be rūpesčių

8-800-11111
Nemokama linija

Pagalba ūkininkui, nauda kredito įstaigai

Valentinas Genys

► Ukmergės rajone ekologinį ūkį turintis Valentinas Genys sako, jog pasinaudojęs Žemės ūkio paskolų garantijų fondo teikiama garantijomis paskolai užsibrėžtus tikslus įgyvendino žymiai greičiau

Žemės ūkio paskolų garantijų fondo paslaugomis pasinaudoja vis daugiau žemdirbių, kai pritrūksta lėšų trumpalaikiams, ilgalaikiams ar biologiniam turtui įsigyti. Kodėl šis fondas toks populiarus tarp ūkininkų, klausėme jų pačių.

Edita SIAVRIS

Paslauga naudojosi kelisys

Štai Ukmergės rajono ūkininkas Valentinas Genys pasakojo apie Žemės ūkio paskolų garantijų fondo veiklą sužinojęs iš ūkininkams rengiamų seminarų. Šio fondo paslaugomis žemdirbys naudojosi net kelis kartus pirkdamas žemės ūkio techniką ir žemę, ir naudosis vėl. „Ėmiau paskolas iš kredito įstaigų su Žemės ūkio paskolų garantijų fondo teikiama garantija kreditui. To rezultatas - žymiai sparčiau įgyvendinti tikslai mano ekologiniame ūkyje“, - džiaugėsi vyras. Ūkininkas teigė apskaičiavęs, kad be šio fondo pageidaujamų rezultatų ūkyje būtų siekęs 10-15 metų, o pasinaudojęs minėto fondo suteikiama garantija kreditui, tikslų pasiekė per 7 metus!

„Turiu ekologinį ūkį, auginu kmynus, spelta kviečius, motiejukus sėklai ir rugius. Pirmą kartą Žemės ūkio paskolų garantijų fondo paslaugomis pasinaudojau maždaug prieš 10 metų. Reikėjo kredito žemės ūkio technikai pirkti. Juk žemės ūkis yra rizikinga veikla, kai kuriesi, pritrūksta pinigų technikai, žemei įsigyti ar apyvartai, - sakė V.Genys. - Žemės ūkio

paskolų garantijų fondas išsėina kaip amortizatorius žemės ūkyje. Juk po 2008 metų finansinės krizės bankai labai atsargiai žiūri, reikia užstato, o iš kur ūkininkui paimti užstatą? Pagalbos ranką ištiesia šis fondas.“

Žemės ūkio paskolų garantijų fondas kredito įstaigai, t. y. bankui, kredito unijai - bet ūkininko naudai - suteikia garantiją už kreditą. Kitaip tariant, jei žemdirbys neturi pakankamai užstatą bankui, kad pastarasis išduotų paskolą, į pagalbą ateina Žemės ūkio paskolų garantijų fondas. Kreditai, kredito linijos ar lizingo paslaugos su garantija teikiamos žemės ūkio subjektams, smulkios ir vidutinės įmonės

„Ūkininkai renkasi Žemės ūkio paskolų garantijų fondą, nes čia teikiamos garantijos už imamus kreditus bei kompensuojamos palūkanos

bei kitiems ūkio subjektams, veiklą vykdančioms kaimo vietovėse, žemės ūkio produktų perdirbimo įmonėms kaimo vietovėse bei mieste, taip pat žuvininkystės veikla užsiimančioms subjektams.

V.Genys teigė, kad pirmą kartą paskolą su Žemės ūkio paskolų garantijų fondo teikiama garantija kreditui ėmė, kai pirkė tiesioginės sėjos sėjimą iš Amerikos. „Bankai reikalauja užstatą vos ne dvigubai, kiek skoliniesi, tai iš kur gaut? Kai įsikūša Žemės ūkio paskolų garantijų fondas, bankas jaučiasi saugus ir skolina. Skolinausi tais

laikais 220 tūkst. litų (apie 64 tūkst. eurų)“, - dalijosi patirtimi ūkininkas. Vyras tąkart ėmė ilgalaikį kreditą 5 metams, tačiau jo ūkį užklupus sausras paskolos išmokėjimą teko atidėti dviem metams. Tai gi išsimokėjo per 7 metus. Gerai yra tai, kad klientų, kuriems sunku grąžinti kreditą, naudai Žemės ūkio paskolų garantijų fondas tariasi su kredito įstaigomis, kad šios pratestų paskolų grąžinimo terminus. Svarbu paminėti, kad Žemės ūkio paskolų garantijų fondas garantijas už kreditus suteikia tiek įsigyjant trumpalaikį (trąšas, degalus, sėklas, detales ir pan.), tiek ilgalaikį (žemės ūkio techniką, žemę ir pan.) turtą.

Palūkanos kompensuojamos tiek trumpalaikiams, tiek ilgalaikiams kreditams

V.Genys tvirtino, jog šiais metais vėl naudosis Žemės ūkio paskolų garantijų fondo teikiama garantija kreditui. Ūkininkas planuoja skolintis apyvartinėms išlaidoms, nes ir pavasarį, ir vasarą laukia begalė darbų, kurie negali laukti. Ukmergės rajone ūkininkaujantis vyras pasakojo, jog labai apsidžiaugė, kai sužinojo, jog Žemės ūkio paskolų garantijų fondas kompensuoja net 80 proc. kredito įstaigoms sumokėtų palū-

Garantijos teikiamos

■ Kreditams, skirtiems finansuoti investicinius projektus, kurie įgyvendinami tiek su ES parama, tiek be paramos (iki 80 proc.).

■ Kreditams ir kredito linijoms, skirtoms trumpalaikiam ir biologiniam turtui įsigyti, paslaugoms apmokėti (iki 80 proc.).

■ Lizingo paslaugoms, skirtoms naujos (nenaudotos) žemės, miškų ūkio technikos, įrangos ir įrenginių įsigijimui (iki 60 proc.).

kanų. Palūkanos kompensuojamos tiek imant trumpalaikį, tiek ilgalaikį kreditą. Ilgalaikį kreditų palūkanos kompensuojamos už ne ilgesnį kaip 36 mėn. laikotarpį, skaičiuojant nuo paskolos sutarties pasirašymo dienos, už trumpalaikį - 24 mėn. Verta paminėti, kad Žemės ūkio paskolų garantijų fondas palūkanas kompensuoja tik už tas paskolas, kurios paimtos su šio fondo teikiama garantija.

„Prisipažinsiu, esu naujokas palūkanų klausimu, tačiau kai sužinojau apie palūkanų grąžinimą, iškart su banku tariausi, jau tvarkausi dokumentaciją skolintis apyvartinėms išlaidoms. Apyvartai visą laiką trūksta lėšų, o reikia ir trąšų, degalų, sėklų ar žemės ūkio technikos atsarginių dalių“, - aiškino jis ir akcentavo, kad pasinaudojęs Žemės ūkio paskolų garantijų fondo teikiama kredito garantija gali išlošti dvigubai. Vyras atkreipė dėmesį, kad norėdamas gauti paskolą, turi būti atsakingas ir sąžiningas žmogus, galintis vykdyti savo prisiimtus įsipareigojimus kredito įstaigai. Gali būti išduodami ir keli ilgalaikiai ar trumpalaikiai kreditai, tačiau jų garantijų suma vienu metu negali viršyti 1,16 mln. eurų.

„Esu tikrai patenkintas Žemės ūkio paskolų garantijų fondo paslaugomis, nes tai didžiulė pagalba. Mano kolegos ūkininkai irgi naudojami šio fondo paslaugomis. Žemdirbiam dabar su užstatu problematiška, nes vyksta ūkių kūrimasis. Fondo paslaugomis gali naudotis ir stambios bendrovės, ir smulkūs ūkininkai. Tikrai labai lanksti sistema“, - šypsijosi vyras.

Žemės ūkio paskolų garantijų fondas

Blindžių g. 17, Vilnius, skambinkite tel. (8 5) 2608406, faks. (8 5) 2608405.

Rašykite info@garfondas.lt

Žemdirbiai pratę technika su niekuo nesidalyti

► Arūno Maziuko vadovaujamoje UAB „Agrotaka“ perkamiausi – SOLIS traktoriai

Žemės ūkio technika prekiaujančios firmos pastebi, kad ūkininkai vis dažniau dairosi naujos, tačiau nežinomos gamintojų technikos. Nors iš pradžių į negirdėtus vardus žvelgiama įtariai, pamačius, kad tokią techniką įsigijęs kaimynas puikiai dirba savo laukuose, abejonių nelieta. Juo labiau kad ji gerokai pigesnė nei garsių firmų.

- Sakoma, kad kiekvienas lietuvių ūkininkas nori turėti savo asmeninį padargą, traktorių, tai tiesa? - klausiamie UAB „Agrotaka“ direktorius Arūno MAZIUKO. - Iš tiesų pastebime, kad labai ne daug yra tokių, kurie technika dalijasi. Būna atveju, kai techniką, padargus nusiperka dviese, paskui, žiūrėk, atvažiuoja antras turėtojas jau atskirai sau pirkti. Žmonės nori patys turėti viską.

- Kai tik prasidėjo ES parama, daug ūkininkų pirkto naują garsią brangią techniką, kokie dabar žemdirbių prioritetai?

- Šiais laikais skaičiuojama tikrai atsakingiau, pasveriam, ką geriau pirkti, kas labiau apsimoka ir greičiau atsiperka. Pavyzdžiui, mes prekiaujame pigesne nauja technika. Kartais ta padėvėta žinomų firmų būna neką pigesnė už naują, tačiau negarsų gamintojų technika. Taigi ūkininkai renkasi naują techniką, kad ir negarsų gamintojų. Importuojamės technika iš Lenkijos, Turkijos, Italijos. Sakytai, jei kaina panaši, tikrai geriau pirkti nežinomą gamintoją, bet naują daiktą, kur yra garantija. Poreikis naujai technikai auga. Anksčiau daugiau dirbdavome su vidutiniais ūkininkais, jie rinkdavosi dėvėtą techniką, nes naują būdavo jiems neįkandama. Dabar renkasi naują, nes atsirado nebrangių naujos technikos alternatyvų. Neslėpsiu, iš pradžių ūkininkai į nežinomus vardus žiūrėjo atsargiai, tačiau geriausia reklama

iš lūpų į lūpas. Mato, kad kaimynas įsigijęs negarsaus gamintojo techniką ja džiaugiasi, tada atsiranda pasitikėjimas. Būna, kad atvažiuoja pirktėjai ir sako: „Va, kaimynas turi, ir aš tokios noriu“.

Atstovaujame turkiškiems trąšų barstytuvams „Donder“, rodos, vardas nelabai girdėtas, bet juos parduvinėjame 5 metus. Prisipažinsiu, kad man šiek tiek keista, bet kartu ir džiugina, kai skambina ūkininkai ir teiraujasi „Donder“ trąšų barstytuvų. Tokį susidomėjimą lemia kaimynų praktika, tačiau tam reikia laiko, kad žmonės techniką išbandytų ir suprastų, kad daiktas gerai veikia ir yra naudingas.

Mes esame atsirinkę savo tiekėjus, bet žmonėms visą laiką norime ir ką nors naujo pasiūlyti. Pastebime, kad daržininkystėje atsiranda nišinių produktų, esame pardavę net rūgštynių kombainų. Nedideli ūkiai, auginantys daržoves, dažnai ieško technikos produkcijai nuimti, kad nere-

bai sudėtingų mechanizmų, nes sudėtingai technikai reikia samdyti servisą, kuris nepigus. Įsigydami paprastus traktorių ūkininkai juos taišo ir patys. SOLIS traktorių yra įvairaus galingumo: 90 A/J, 75 A/J ir mažesnio galingumo.

- Kam tiktų mažiau galingi traktoriai?

- Dabar yra nemažai ūkių, kurie žmonėms kaip hobis. Miestiečiai, turintys sodybas, laukelius, įsigyja mažus traktorių, ypač perka kauniečiai, vilniečiai. Tokio pirkimo tendencija jaučiame jau trejus metus. Šiais laikais žmonės užsiaugina savo produkcijos, nes nori ekologiško, natūralaus

kėtų rankų darbo. Įsigyti techniką išeina pigiau, nei kasmet samdyti darbuotojus daržovėms nuimti. Mūsų tiekėjai nepasižymi garsiais vardais, tačiau mūsų siūloma technika pigesnė.

- Įmanoma pasiūlyti ir mažą kainą, ir kokybę?

- Mes atstovaujame SOLIS traktorių firmai, tai vienas didžiausių Indijos gamintojų. Nors Indija toli nuo mūsų, pagrindinis SOLIS sandėlis yra Vokietijoje, iš ten visai Europai tiekiamos detalės. Kitaip sakant, gamyba Indijoje, kur yra pigu, o kokybė europietiška. Per metus SOLIS traktorių visoje Europoje parduodama apie 15 tūkst. vienetų. Šiais traktoriais prekiaujame jau ketvirtus metus ir jie vis populiarėja dėl geros kokybės ir patrauklios kainos. Be to, šis traktorių yra paprastas. Klientai, ypač maži ūkininkai, neretai bijo la-

maisto. Tokiems klientams siūlome taip vadinamus mini traktorių, 20-26 A/J. Kartu su jais žmonės paprastai įsigyja priekabėlę, žoliaplovę, frezą daržui.

- Ar pasitaiko atveju, kai klientai yra neapsisprendę, ko nori arba renkasi ne pagal savo ūkio poreikius?

- Visko būna. Net tokių atvejų, kai kliento norai tokie, kad nėra net tokios technikos gaminamos. Tam ir esame, kad konsultuotume ir parinktume konkrečiam žmogui tinkantį variantą. Buvo atvejais, kai vienas smulkus ūkininkas, anksčiau turėjęs 80 A/J „Belarus“ traktorių, norėjo pirkti tokio paties galingumo traktorių. Lyg ir viskas gerai, tačiau šis žmogus dirbo vos 3 ha žemės. Pradėjome kalbėtis, kad jam užtektų ir mini traktoriaus. Didelio traktoriaus ir degalų sąnaudos didesnės, remon-

► Mini traktorių „Solis 26“

Traktorių „Solis 90“ su „Irtem“ sėjama

UAB „Agrotaka“ nuotr.

Piktžolių naikinimas irgi yra mokslas

Atsilus orams, sužaliavus žieminiams javams, paskui ir daržams, ūkininkams nuotai ką gadina piktžolės. Ar kada susimąstėme, kodėl jų turime tiek daug ir pačių įvairiausių rūšių? Daug piktžolių į Lietuvą atkeliavo iš Amerikos ir pietinės Europos. Iki šiol ūkininkai su laukų piktžolėtumu kovoja pasitelkdami herbicidus.

Edita SIAVRIS

Iš kur atkeliavo piktžolės

VDU Žemės ūkio akademijos Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto doc. dr. **Darija Jodaugienė** aiškina, jog dauguma piktžolių į Lietuvą atkeliavo iš pietinių regionų ir tai lėmė naujas žmonių verslas – žemdirbystė. „Maždaug prieš 10 tūkst. metų žemdirbystė pirmiausia pradėjo vystytis Mesopotamijoje, todėl geografinė piktžolių kilmės vieta dažniausiai nurodoma Artimuosiuose Rytuose, tarp Tigro ir Eufrato upių, derlingiausiose vietose, kur pirmiausia buvo užsiimta žemdirbyste ir gyvulių auginimu. Laikui bėgant, tiek žemdirbystė, tiek ir gyvulių auginimas plėtėsi ir persikėlė į kitus palankius žemdirbystei plėtoti regionus – Viduržemio jūros pakrantes, o dar vėliau ir į Vidurio Europą. Kartu su žemdirbyste plito ir piktžolės. Taigi piktžolės lydi žemės ūkio augalus nuo pat žemdirbystės istorijos pradžios. Mokslininkai nurodo, kad 90 proc. visų piktžolių rūšių, kurios paplitusios Europoje, galima rasti pietinėje ir pietvakarinėje Europoje. Ir nė viena rūšis nėra paplitusi tik Šiaurės Europoje, Vadinasi, visos piktžolės atkeliavusios pas mus daugumoje iš pietinių regionų“, - kalbėjo ji.

Žmonės į savo šalis kartu su augalų sėklomis atsivežė ir nepageidaujamų augalų – piktžolių sėklas. Bene geriausiai lietuvių daržui ir atsarginių dalių kaina nedidelė, priimtina. Labai svarbu suprasti, kad perkant techniką sutaupyti yra viena, tačiau ką daryti, kai detalės brangios arba kai aptarnavimas yra brangus? Į šiuos dalykus visada ūkininkams rekomenduojau atsižvelgti.

- Sugedus technikai galima tikėtis jūsų firmos pagalbos?

- Teikiame ir serviso paslaugas. Kadangi parduodame ne tik dėvėtą, bet ir naują techniką, turime komandą, kuri pasiruošusi aptarnauti. Pavyzdžiui, SOLIS traktoriaus suteikiame trejų metų garantiją. Vadinasi, ūkininkui atkreipta labai daug problemų. O vėliau jis yra garantuotas, kad bus tiekiamos ir atsarginės dalys, teikiamos konsultacijos, - ko tik klientui reikia. Ir taip yra su visais mūsų parduodama technika. Mūsų įmonė yra įsikūrusi Šiauliuose ir turime filialą Vievėje. Esame keliose vietose, nes norime greitai prisiekti savo klientus, kai šiemis reikia pagalbos. Ūkininkams patinka, kad techninės priežiūros kainos pas mus nėra didelės, lygiai taip pat ir atsarginių dalių kaina nedidelė, priimtina. Labai svarbu suprasti, kad perkant techniką sutaupyti yra viena, tačiau ką daryti, kai detalės brangios arba kai aptarnavimas yra brangus? Į šiuos dalykus visada ūkininkams rekomenduojau atsižvelgti.

- Jeigu iškyla problemų dėl įsigytos technikos parsigabenimo, čia galite kuo nors padėti?

- Mes turime savo transportą ir pristatome savo techniką klientams į namus. Žmonės gana dažnai naudoja atvežimo paslaugą. O tie, kurie yra arti mūsų, patys transportuoja. Jeigu sandėliuose tuo metu turime techniką, pirkejas turi galimybę tą pačią dieną techniką atsiimti. Visus reikalingus dokumentus greitai sutvarkome.

Kalbėjosi Editą SIAVRIS

Užs. 108

► Nepurškiant herbicidais itin piktžolėto lauko, javų derlius galėtų sumažėti iki 50 proc. ir daugiau

imamas. Tik laiko klausimas, kada kietinė abrozija išplis į pasėlius, - sakė mokslininkė. - Taip pat dar niekas garsiai nekalba apie japoninį pelėvirkštį, šis augalas Lietuvoje taip pat plinta, beje, jis tirtas tik kaip energietinis augalas. Jis atsivežtas kaip dekoratyvus augalas, nes tikrai gražus. Tačiau jis išstumia vietines augalų rūšis, ši piktžolė labai gajai, gali išdygti net per betoną, kadangi turi labai galingą šaknų sistemą.“

Dabartiniu metu aplinkosaugininkams kelia nerimą visiems puikiai pažįstamas Sosnovskio barštis, kadais jis buvo įvežtas į Lietuvą kaip pašarinis augalas, iš pradžių augintas tik bandymų stotyse, paskui juo susidomėjo bitininkai, kadangi bitės iš Sosnovskio barščių renka medų. Sosnovskio barštis gali stipriai nudeginti kūną, be to, augalas itin gajus, todėl jo naikinimas yra gana sudėtingas.

Taikyti sėjomainą

Neekologiškai ūkininkaujantys žemdirbiai savo laukuose piktžoles kontroliuoja naudodami herbicidus. Doc.dr. D.Jodaugienės teigimu, tai lengviausias būdas kontroliuoti piktžoles. Nepurškiant herbicidais itin piktžolėto lauko, javų derlius galėtų sumažėti iki 50 proc., o gal net ir dar daugiau, - sako mokslininkė. Tačiau ji pabrėžia, kad toli gražu ne visi ūkininkai pažįsta piktžoles ir herbicidus naudoja ne pagal jų konkrečią paskirtį (tam tikri herbicidai naikina tam tikrų rūšių piktžoles), t.y. ne pagal vyraujančias piktžolių rūšis. Pašnekovė patarė ūkininkams pirmiausia įsiverinti savo laukus, kokios piktžolių rūšys juose auga. O tada rinktis herbicidą, labiausiai atitinkantį jo lauko ypatumus. „Dar svarbus dalykas, kurį reikia žinoti, tai piktžolės įvertinimas pagal žalingumą. Žalingiausios piktžolės padaro daugiausiai žalos laukui. O žalingiausios yra: paprastasis varputis, dirvinė pienė, dirvinė usnis. Pasižiūrėkite, ar jūsų laukuose nėra kibiojo lipiko, bekvapio šunramonio, dirvinės piktžolės. Visas šias piktžoles pirmiausia turime kontroliuoti. Žinoma, laukuose, ypač javų, būna ir triketės žvaginės, dirvinės našlaitės, dirvinės čižutės, jos laukams daro kiek mažesnę žalą. Reizimuojant, patariu ūkininkams orientuotis ne į piktžolių

MIXIN

Piktžolėms tai nepatiks

HERBICIDAS

- Naikina žalingiausias piktžoles javuose – vijoklinius pelėvirkščius, kibiuosius lipikus, ramunes, daržines žliūges, raudonžiedes notreles ir kt.
- Gerai veikia esant nepastovioms oro temperatūroms.
- Platus panaudojimo spektras BBCH 20–40.
- Dvi veikliosios medžiagos iš skirtingų cheminių grupių.
- Tinka maišymui.
- Prevencija rezistencijai.

Paprasta. Augti. Drauge.

ADAMA.COM

Tomas Armanavičius, +370 686 89148, Remigijus Peleckis, +370 687 39533, Žygmantas Petraitis, +370 695 44412

herbicido normą, reikia naudoti tokią, kokios reikia. „Pavyzdžiui, jei geras sūnkesnis dirvožemis, jame daugiau molio dalelių, reikės daugiau ir herbicido, nes dalį herbicido sorbuoja molio dalelės ir piktžolės jo gerai nepasisavina. Jeigu humusinga dirva, vėlgi reikės didesnės herbicido normos arba jei piktžolės kiek ugletėjusios. Trumpaamžės piktžolės jautriausios skilčialapių tarpšnyje, o dažnu atveju jos nupurškiamos kiek vėliau. Normos instrukcijoje nurodytos „nuo-iki“, taigi naudojant reikia atsižvelgti į situaciją“, - kalbėjo doc.dr. D.Jodaugienė. Jeigu panaudosite, pavyzdžiui, nepakankamą herbicido normą, visos piktžolės liks nesunaikintos, o jų palikuonys taps atsparesni cheminei medžiagai.

Dažna ūkininkų klaida, kad kasmet savo laukus jie purškia tuo pačiu herbicidu arba ta pačia veikliąja medžiaga, o paskui skundžiasi, esą herbicidas blogas, neveikia piktžolių. Taip yra todėl, kad ilgą laiką tame pačiame lauke naudojančią tą patį herbicidą (veikliąją medžiagą), piktžolės tampa rezistentiškos. Ne mažiau svarbu taikyti sėjomainą, neauginkite tame pačiame lauke kasmet žieminių javų, taip rizikuojate užsiveisti daugybę smilguolių. Jeigu javų laukuose matote smilguolių jūrą, galite dar ryti išvadą, kad toks ūkininkas neatitiko sėjomainos.

Ūkininkų prioritetas yra didelio genetinio potencialo gyvuliai

Įsigyjant ir auginant mėsinius ar pieninius galvijus, svarbiausi faktoriai yra gyvulio produktyvumas, sveikata ir veislė. Puikia genetika ir produktyvumu pasižymintis gyvulys yra verslo sėkmės garantas. Lietuvių ūkininkai gali džiaugtis galimybe įsigyti aukščiausios vertės galvijų genetinę medžiagą.

UAB „Genimpeksas“, kurios pagrindinės veiklos sritys yra galvijų genetinės medžiagos importas ir pardavimas, taip pat pašarų papildų pardavimas (galvijams, kiaulėms, paukščiams ir kailiniams žvėreliams), jau 22 metus atstovauja didžiausiai JAV veislininkystės įmonių grupei, priklausančiai eksporto kompanijai „World Wide Sires Ltd“. Siūloma aukščiausios genetinės vertės pieninių ir mėsinųjų galvijų genetinę medžiagą. Galvijų veislių pasirinkimas itin platus, tarp pieninių - holšteina, dzerzai, gersniai, airšrai, švicai, sorthorai ir kt., tarp mėsinųjų - angusai, limuzinai, belgų mėlynieji, šarolė, aubrakai ir kt.

Ūkininkai jau pajuto genetikos svarbą gyvulių produktyvumui ir pieno sudėčiai, eksterjerui

Įmonės specialistai atlieka bandos genetinį auditą, padeda pasirinkti tinkamus bandoms bulius naudojantis kompiuterine porų parinkimo programa WMS, taip pat konsultuoja reprodukcijos klausimais. WMS programa yra pasaulyje plačiausiai naudojama poravimo programa. 2014 metais naudojantis minėta programa, buvo suporuota daugiau nei 7 mln. karvių 58 pasaulio šalyse. WMS pateikia genetinį bandos planą, kuris padeda pasiekti norimus tikslus - išvengti netinkamo poravimo; parinkti labiausiai bandai tinkančius bulius; padidinti pieno kiekį ir vertę. Taip pat ši programa pasižymi galimybe poravimo metu naudoti karvių genomo duomenis ir suskirstyti bandą, - tai leidžia pieno gamintojams imtis naujų komercinių technologijų bei jas įtraukti į veisimo programą. Patyrę WMS konsultantai ūkininkams parengia tikslų genetinį planą.

Svarbu tai, kad galvijų reprodukcijos srityje nuolat tobulėjama ir ieškoma pačių geriausių sprendimų ūkių naudai. Įmonėje „Genimpeksas“ dirba 8 žmonės, kas tris mėnesius atvyksta specialistai iš užsienio ir konsultuoja ūkininkus gyvulių laikymo, šėrimo ir selekcijos klausimais, informuoja apie naujoves gyvulininkystėje. Įmonėje „Genimpeksas“ nuolat rengiami seminarai, į kuriuos atvyksta žymūs gyvulių veisimo, mitybos ir laikymo specialistai. Taip pat sudaroma galimybė nuvykti į mokymus JAV. Įmonė aprūpina ūkininkus indais spermą laikyti, apšėklinimo priemonėmis, rūjų ir sveikatos sutrikimų nustatymo įranga „CowManager“. Šia įranga per karvės ausies įsagą vykdomas stebėjimas 24 valandas per parą, 7 dienas per savaitę, „CowManager“ fiksuoja karvės aktyvumą,

UAB „Genimpeksas“
R.Žebenkos g. 7-3, Baisogala, Radviliškio r.
Svetainė www.genimpeksas.lt
El.p. genimpeksas@gmail.com
Tel. +370 610 62148

temperaturą, ėdimo, atrajojimo ir poilsio laiką. Verta paminėti, kad ši sistema lengvai įdiegiama. Pastaruoju metu jaučiamas didesnis poreikis labai aukštos genetinės vertės bulių spermai. „Ūkininkai jau pajuto genetikos svarbą gyvulių produktyvumui ir pieno sudėčiai, eksterjerui. Taip pat ūkininkai daugiau dėmesio skiria ir pašarų paruošimui, atlieka pašarų kokybės tyrimus konsultuojasi racionių sudarymo klausimais“, - sakė UAB „Genimpeksas“ siūlomi JAV kompanijos *TechMix LLC* gaminami efektyvūs pašarų papildai karvėms po apsiveršiavimo: *YMCP, TriStart, TriMic, Bovine Blue Lite*, veršeliams: *Calf Renova, Calf Replenish, CalfRD*, preparatai kiaulėms ir paukščiams.

Beje, naudojant pašarų papildus galima pagerinti pašarų ėdumą ir virškinimą, tai padidina pieno kiekį ir pagerina pieno sudėtį. Pasak G.Jazdauskienės, parenkant bulius, daug dėmesio kreipiamas į bulių sveikatingumą rodisklius, pašarų įsisavinimo efektyvumą, tinkamumą robotizuotam melžimui. Visi šie rodikliai yra nurodyti tam tikrais simboliais, kurie išdėstyti buliaus informaciniame lape (buliaus informacinis lapas visada pateikiamas ūkininkui).

Regina MAŽEIKYTĖ

genimpeksas

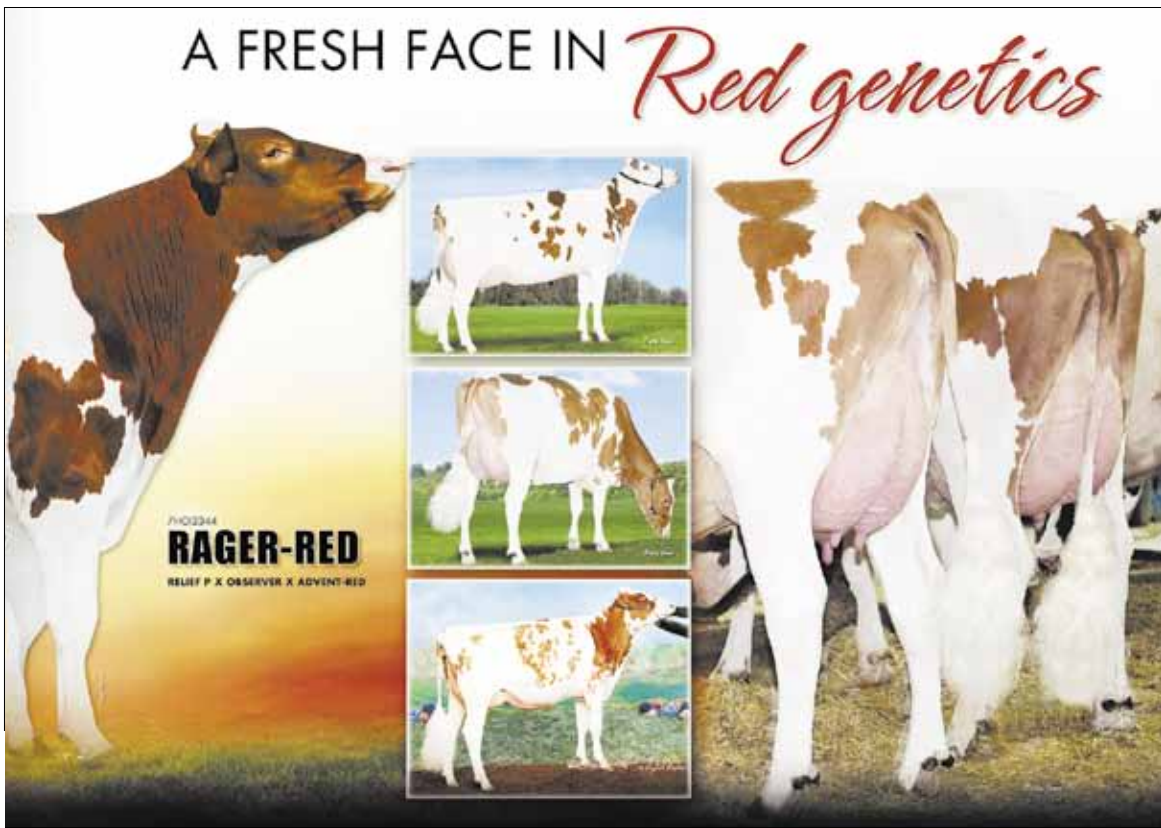

► „Genimpeksas“ siūlo JAV kompanijos gamybos efektyvius pašarų papildus

Užs. 95

► Bulių nuotraukos su jų palikuonėmis. Šių bulių genetinę medžiagą šiuo metu prekiauja UAB „Genimpeksas“

Smulkios gamybos augimą Lietuvoje paskatino paprastesni reikalavimai

Kai Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT) supaprastino reikalavimus smulkiems maisto gamintojams, pastebėta, kad pradėjo augti šių skaičius. Tokie gamintojai prisipažįsta, kad paprastesnė tvarka veiklai atvėrė galimybes dirbti ir užsidirbti, o vartotojams pateikti šviežiausią produkciją, nes čia mažiau tarpininkų.

Edita SIAVRIS

Padaugėjo mėsos gamintojų

Šįkart domėjomės situacija Šiaulių rajone. Šiaulių VMVT vyriausioji veterinarijos gydytoja Ingrida Stankuvienė pasakojo, jog smulkiesiems gamintojams buvo gana sunku pradėti verslą, nes buvo labai griežti reikalavimai patalpoms. „Kai atsirado vietiniai teisės aktai ir buvo leista, supaprastinus gamybinės patalpas, visas operacijas atlikti vienoje patalpoje skirtingu laiku, laikantis technologinio eiliškumo, tuomet pamatėme, jog gausėja smulkiųjų gamintojų. Ypač mėsos gamintojų labai padaugėjo, nes 2017 metais buvo priimta tvarka, kad ne tik ūkininkas gali gaminti mažais kiekiais, tačiau ir bet kas, įsirengęs patalpas. Tiesiog nebeliko reikalavimo, kad reikia turėti savo gyvūnų, gali žaliavą tiesiog nusipirkti“, - aiškino I.Stankuvienė.

Mažais kiekiais gaminant nebūtina įrengti darbuotojams atskirų buitinių patalpų, pavyzdžiui, gali būti kampe įrengta spinta, kur žmogus persirengia. Nes mažuose cehuose paprastai dirba vos keli žmonės. Smulkieji gamintojai, supaprastinus reikalavimus, sutaupo nemažas sumas, nes pirmiausia už-

gamins ir kokios rūšies produktų, - teigė I.Stankuvienė. - Nemažai žmonių teiraujasi apie būtinus dokumentus, įrangą, darbo rūbus. Stengiamės kiek įmanoma išsamiau pakonsultuoti telefonu,

tada jau reikalaujama įrengti specialią rūkymui skirtą patalpą.

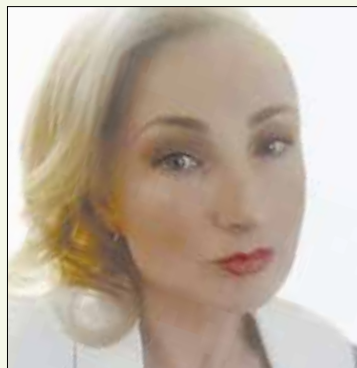
Galimybė iš mažų išaugti į didelius

Paklausta, ar dažnai aptinkama pažeidimų tikrinant smulkiuosius gamintojus, I.Stankuvienė aiškino, kad tie asmenys, kurie atsidaro savo smulkia veiklą, paprastai būna labai daug konsultavęsi su VMVT, taigi ir pažeidimai - reti. „Dedame labai daug pastangų, kad žmonės suprastų viską. Nacionaliniai teisės aktai yra tikrai suprantami ir aiškiai parašyti, tačiau kalbant apie europinius teisės aktus, žmonėms sunkiau suprasti“, - kalbėjo specialistė. Pasak I.Stankuvienės, pradėję veiklą smulkieji gamintojai praktiškai įvertina paprastesnę tvarką ir ją džiaugiasi. Ypač tokie gamintojai akcentuoja, kad gerai

yra tai, jog nereikia pildyti papildomų žurnalų, kitaip sakant, paprastesnė savikontrolė.

Lietuvoje labai daug kalbama apie tai, kad reikia trumpinti maisto tiekimo grandines, kad vartotojo stalą produktas pasiektų per kuo mažiau tarpininkų. Įsikūrus smulkiesiems gamintojams ta grandinė trumpėja. „Kuo mažiau tarpininkų, tuo mažesnė kaina, geresnė kokybė. Tas, kuris gamina mažais kiekiais, paprastai ir daugiau meilės įdėda, labiau stengiasi. Kaip ir namie kiekvienas gamindamas patiekalą savo šeimos nariams stengiamės, kad jis būtų kuo patrauklesnis ir skanesnis. Kodėl Šiauliuose tokie populiarūs ūkininkų turgeliai? Nes čia mažais kiekiais prekiaujama pačių pagamintais gaminiais“, - teigė I.Stankuvienė.

Komentaras

Kristina DAINAUSKIENĖ
Kuršėnuose esančios individualios mėsos perdirbimo įmonės savininke

Anksčiau mes prekiaavome tik šviežia mėsa ir pačioje turgavietėje. Kai nusprendėme plėstis, pradėjome domėtis sąlygomis. Nuvykome į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos padalinį Šiauliuose, labai maloniai paaiškino, kokias sąlygas reikia atitikti, ką daryti, patarė, kaip teisingai nubraižyti visas schemas. Patalpos remontą per kelis mėnesius atlikome ir pasidarėme savo mėsos cechuką. Anksčiau niekada nesvajojome atsidaryti mažo cecho, nes anks-

čiau juk reikėdavo būti ūkininku ir atitikti daug reikalavimų. Kai reikalavimai supaprastėjo, viskas tapo lengviau. Džiaugiamės, kad kiekvienu klausimu gali pasitarti su VMVT specialistais, jei kas neaišku, viską paaiškina. Šiuo metu mes gaminame gaminius ir vežame į rūkyklą, bet planuojame ir savo rūkyklą kada nors turėti. Kol kas turime nedidelį asortimentą, kelios rūšys rūkytos dešros, rūkyti, sudyti lašinukai, šviežios dešrelės. Supaprastintais reikalavimais iš

VMVT direktoriaus įsakymas (2017 m. gruodžio 22 d.) „Dėl vietinei rinkai mažais kiekiais gaminamų gyvūninio maisto produktų veterinarijos reikalavimų patvirtinimo“:

- mėsos gaminių ir (ar) pusgaminių tiekėjams, kurių patalpose per savaitę pagaminama ir patiekiamą vietinei rinkai ne daugiau kaip 500 kg mėsos gaminių ir ne daugiau kaip 200 kg mėsos pusgaminių;
- žuvų tiekėjams, kurie vienos žvejybos metu ar akvakultūros gyvūnų ūkyje per vieną kalendorinę dieną sugauna ne daugiau kaip 150 kg žuvų;
- žuvininkystės produktų tiekėjams, kurių patalpose per vieną kalendorinę dieną išdarinėjama ir (ar) perdirbama ne daugiau kaip 150 kg žuvininkystės produktų;
- pieno gaminių gamintojams, gaminantiems ne daugiau kaip 1000 kg žalio pieno per dieną ir iš jo savo ūkyje pagamintus pieno gaminius tiekiantiems tiesiogiai galutiniams vartotojams ar vietiniams mažmeninės prekybos subjektams.

Supaprastinimai patalpoms:

- Gyvūninio maisto tvarkymo subjektas atskirų patalpų gyvūniniams maistui saugoti, sudyti gali neturėti.
- Prieskoniai, maisto priedai ir kitos žaliavos gali būti laikomos tam tikslui skirtose spintose ir tvarkomos tam tikslui skirtose vietose, esančiose gyvūninio maisto produktų gamybos patalpoje; gyvūninio maisto tvarkymo subjektas gyvūninio maisto produktų gamybai naudojamas supakuotas žaliavas gali atsivežti ir pagamintus supakuotus gyvūninio maisto produktus gali išvežti per tas pačias duris; gyvūninio maisto tvarkymo subjektas gyvūninio maisto produktų tvarkymo patalpose ir (ar) vietose.

tiesų džiaugiamės, dėl laboratorinių tyrimų tvarka smulkiems gamintojams yra paprastesnė. Tie, kurie mažais kiekiais prekiauja, privalo atlikti mažiau tyrimų nei didelės įmonės. Juk laboratoriniai tyrimai labai brangūs, o palengvinta tvarka sutaupo finansų. Įkuriant mažą cechą mums daugiausia kainavo įranga - stalai, kriauklės, sudymo talpos ir pan.

Pastebime, kad klientai vertina smulkius gamintojus ir vis sugrįžta.

Parengta bendradarbiaujant su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba

SPRENDIMAI ŽEMĖS ŪKIO TECHNIKAI UŽ LOGIŠKĄ KAINĄ

- Profesionalus vakarietiškos technikos pavarų dėžių, variklių, tiltų remontas.
- Variklių valdymo blokai.
- Programavimas ir parametų gerinimas.
- Platus originalių bei alternatyvių dalių asortimentas, filtrai, alyvos, tiltų dalys, traukės ir kitos.
- Kokybiški „Gates“ diržai kombainams.
- Plūgų dylančios dalys.

Parenkame ir pasiūlome dalis: Case, New Holland, Class, John Deere, Deutz Fahr, Fendt, Valtra, Massey Ferguson

Radviliškis: Maironio g. 161, tel. 8 682 38455
Kėdainiai: J. Basanavičiaus g. 95D, tel. 8 614 15840
Pasvalys: Vilniaus g. 61A, tel. 8 618 77038

Lietuvą galima reklamuoti ir levandomis

Ieškodami peno savo sielai, neskubėkite vykti į Prancūzijos levandų laukus. Jų grožį ir aromatą galite pajusti ir savo Tėvynėje Lietuvoje. Jau kelerius metus Levandų uostą puoselėjanti knygų autorė, kelionių vadovė, žurnalistė Aurelija Arlauskienė tikina, jog į šią veiklą investuota daug, tačiau ji nesigailinti, tai teikia nepalyginti daugiau pasitenkinimo nei kailiniai ar briliantai.

Aurelija Arlauskienė savinio albumo nuotr.

reikia labai ravėti, kantrybės turėti. Žemė kuo prastesnė, tuo geriau. Ir mažiau reikia stresuoti, vaikščioti už širdies susigriebus, raustyti. Tiesiog reikia išlaukti momentą. Dabar levandos tokios pilkos, paskui rudos tampa ir atrodo, kad jau mirusios, bet atsigauna. Visur reikia kantrybės.

- Ar gera gyventi kaime, ūkiškai?

- Visiškai nesigailime, kad gyvename kaime. Mes investavome viską į savo ūkį. Prisipažinsiu, gyvenime nebūčiau pagalvojusi, kad įsikelsiu į Šalčininkus, tik žinojau, kad niekada negyvensiu bute, nes manye yra kodas prie žemės gyventi. Visada gyvenau mažame tėvų namuke Kelmėje prie upės, ąžuolo, dvaro. Visą gyvenimą ieškojau tos vietos, o dabar esu prie ąžuolo, ir prie upės ir trys dvarai aplinkui. Reikia svajoti ir sakyti svajones garsiai. Jos išsipildo, o jei neišsipildo, tai kas čia tokio? Manau, mes įkvepiam žmones, sakau, jeigu turite kokią svajonę, nelaukite pensijos ir nedejuokite, kad Lietuvoje blogai. Aplink save padarykite 5 metrus grožio, kitas padarys tiek pat, ir viskas bus gerai.

Mano vyras ir su traktorium moka dirbti, turistai atvažiuoja ir pamato Daną Arlauską su traktoriuku, jiems atrodo, kad čia kažkas neįmanomo, žmogus iš televizoriaus sėdi ant traktoriuko (*juokiasi*). Jis sako, ne ne, mane maišote.

- Ar žmonės domisi levandų auginimu?

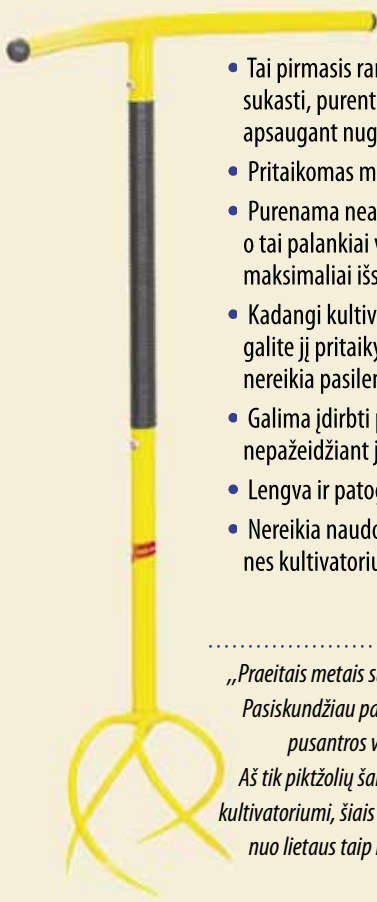
- Taip, štai pernai pardaviau 300 levandų sodinukų, užpernai - 600. Šįmet vėl žmonės užsisakinėja. Balandžio antroje pusėje jos atsigauna, žinau jau, ką su jom darysiu. Taip pat žmonėms pasakau, kad nesame vieninteliai auginytojai, nes prie Biržų yra levandų ūkis. Tegul tik mėlynuoja ir kvepia visa Lietuva levandomis. Visada prie dvarų buvo auginamos levandos, jeigu XIV a. karaliaus darže parašyta, kad auga levandos, tai kodėl mano darže turi augti kopūstai ir bulvės, nuo kurių turi rinkti kolorado vabalus?

Kalbėjosi Edita SIAVRIS

Kultivatorius „Tornadica“

Sukasite žemę ir pašalinsite piktžolės 3 kartus greičiau nei paprastu kastuvu.

Svarbiausi pranašumai:

- Tai pirmasis rankinis kultivatorius, kuriuo galima sukasti, purenti žemę, pašalinti piktžolės, apsaugant nugarą nuo krūvio.
- Pritaikomas minkštai ir neįdribtai dirvai.
- Purenama neapverčiant viršutinio žemės sluoksnio, o tai palankiai veikia dirvos mikroflorą: maksimaliai išsaugoma drėgmė, taip pat ir sliekai.
- Kadangi kultivatoriaus aukštis yra reguliuojamas, galite jį pritaikyti savo ūgiui, todėl dirbant nereikia pasilenkti ir įtempti juosmens.
- Galima įdirbti plotą aplink medžių kamienus, nepažeidžiant jų šaknų.
- Lengva ir patogus sklype surinkti sausą žolę ir šiukšles.
- Nereikia naudoti piktžolėms skirtų chemikalų, nes kultivatorius jas pašalina su šaknimis.

„Praleitis metais sukasiau kastuvu vieną lysvę ir sunegalavau. Pasiskundžiau pažįstamai, o ji atėjo su kultivatoriumi ir per pusantros valandos sukasė man penkis lysves. Aš tik piktžolių šaknis surinkau. Lysves, kurios buvo sukastos kultivatoriumi, šiais metais net kosti lengviau. Be to, dirva vasarą nuo lietaus taip nesutankėdavo, kaip sukasus ją kastuvu“.

Julija Kavaliauskienė, Utena.

Užsakykite jį namus:

www.RankiniaiKultivatoriai.lt

arba (8-643) 85-888,
(8-671) 85-888

Pristatymas kurjeriu kitą darbo dieną, mokėti el.parduotuviųje arba atvežus.

Nusipirkti galima Vilniuje: Liepyno g. 10 (Žvėryne). Prieš atvykstant prašome paskambinti aukščiau nurodytais telefonais.

Pavasario noras - per dieną jūsų kieme išdygęs medis

Augant būsto paklausai, pirkėjai prioritetą teikia ne tik būsto energiniam efektyvumui, plotui ar architektūriniams sprendiniams, vertinantys komfortišką gyvenimą vis dažniau atkreipia dėmesį į aplinką šalia namų. Namams, prie kurių auga medžiai, pirkėjai dažnai teikia prioritetą dėl jaukumo, žalos, paukščių čiulbėjimo, galų gale praktiškumo, kadangi medžiai sulauko vėjus.

Regina MAŽEIKYTĖ

Medis nepatiria streso

Medžiai auga lėtai, todėl džiaugtis jų teikiama nauda galime tik po daugelio metų, o norėtume, kad jau šiandien mūsų kiemuose žaliuotų dideli gražūs medžiai.

Su pasigėrėjimu stebime užsienio praktiką, kuomet specialia įranga persodinami didžiuliai medžiai, kai tenka išspręsti jų augimo vietos problemą taip išsaugant medį, arba pasodinami medžiai šalia namų, taip formuojant privačių sklypų kraštovaizdį. Dairytis į užsienį nebereikia, nes mūsų šalyje ne vienerius metus naudojamos medžių persodinimo paslauga, kurią teikia didelių medžių persodinimo bendrovė „Medeinės parkai“. Bendrovė net dešimt metų domėjosi tiek Šiaurės Amerikos, tiek Vakarų Europos didelių medžių persodinimo technologijomis, kadangi sėkmingam persodinimui reikia ypatingų žinių ir profesionalios įrangos, čia klysti ne-

► Štai su tokiais agregatais dirba UAB „Medeinės parkai“

► Atsodinta liepa Vilniaus mieste

galima. Sukaupusi nemažai žinių UAB „Medeinės parkai“ pradėjo teikti profesionalią medžių persodinimo paslaugą.

Įdomu tai, kad persodinamas medis nepatiria jokio streso, nes įrangą apsaugo medžio šaknis. „Medeinės parkų“ įkūrėjas ir va-

dovas Kęstutis Kuoras atkreipia dėmesį, kad medis paimamas su visu gruntu, išsaugoma 70-90 proc. šaknų. Kodėl svarbu medį paimti su dideliu kiekiu grunto? Pasak K.Kuoro, su dideliu „gabalu“ grunto išsaugomos smulkiosios šaknys ir medžiui naudinga dirvožemio mikrofauna.

Bendrovės darbo praktika rodo, kad klientai dažniausiai prašo persodinti 5-6 metrų aukščio medžius, kiek rečiau - 10 metrų aukščio, persodinamų medžių kamieno skersmuo gali būti 30 cm ir daugiau. Įdomus faktas, kad persodinti didelius medžius galima bet kuriuo metų laiku, jei nėra stipraus įšalo ir tai medžio prigijimui nedarys didelės įtakos. Pasak bendrovės, klientai, nenorintys skirti papildomo laiko ir lėšų nuolatinei jaunų medelių priežiūrai, siekiantys greito kraštovaizdžio efekto, savo sklypuose būtent ir renka didelių medžių persodinimo paslaugą. Mat dideliame medžiui ypatingos priežiūros nereikia. Persodinami medžiai, gavę pakankamai šviesos, plačios lajos, - tokie yra stiprūs, todėl žmogui neteks sukuti galvos, kas bus, jei medis neišgyvens. Visiems klientams „Medeinės parkų“ persodinti medžiai gerai prigijo.

Atėjus pavasariui, ypatingą dėmesį skiriame savo aplinkai, o galbūt turime neįgyvendintų kraštovaizdžio svajonių? Atsiradęs tvirtas didelis medis jūsų kieme gali tapti esminiu pokyčiu pavasario darbuose.

„Medeinės parkų“ vadovas K.Kuoras tikina, kad bendrovės sėkmės receptas - individualus įsiklausymas į kiekvieno kliento norus, nesvarbu, ar jis dizaineris, architektas, įmonės ar privatus asmenys. Bendrovė ne tik profesionaliai perkelia/persodina didelius medžius ir krūmus; net išrankiausiems bendrovė turi ką pasiūlyti, pavyzdžiui, retas egzotines medžių rūšis. Čia galite įsigyti ir kolekcinę medžių. Tarp kitų paslaugų - landšafto su dideliais medžiais projektavimas; konsultavimas landšafoto apželdinimo, medžių persodinimo ir kt. klausimais; medžių ir krūmų genėjimas, formavimas, skiepijimas, gydymas; persodinto medžio priežiūra, laistymas; didelių medžių supirkimas ir perpardavimas.

Svarbi specialistų kompetencija

Vis dėlto, kalbant apie medžių persodinimą, svarbus vaidmuo tenka bendrovės specialistams, „Medeinės parkų“ darbuotojai yra specialiai parengti šiam darbui ir išmano botanikos, dendrologijos,

VARTOJIMO KREDITAS

nuo 50 iki 10 000 Eur
ypač geromis sąlygomis

- Refinansavimas
- Mažos palūkanos
- Galimybė gražinti anksčiau

Daugiau informacijos:

☎ 8 616 44 446

🌐 www.lateko.lt

Prieš priimdami sprendimą pasiskolinti įvertinkite savo finansines galimybes.

Sodinukų rojus - Babtų medelyne

Balandis - vaismedžių ir vaiskrūmių sodinimo mėnuo. Pavasarį, kitaip nei rudenį, galima sodinti įvairius sodinukus, net nuogomis šaknimis, nesibaimindami, kad šie nepriš. Daugiausia Lietuvoje sodinukų užauginančiame Babtų medelyne dabar pats darbų įkarštis: medeliams dedami augalo pasai, tuomet sodinukai vežami į prekyvietę šalia autostrados Kaunas-Klaipėda.

Regina MAŽEIKYTĖ

Vidutinio augumo obelis - praktiškiausia

Norėdami įsiveisti sodą, visuomet dailomės patikimų sodinukų augintojų, kurie turėtų ilgametę darbo patirtį, įvairių sodinukų asortimentą bei negailėtų gerų patarimų pirkėjams. Sodininkai mėgėjai ir profesionalai pamėgė Babtų medelyną, esantį netoli Babtų miestelio (Kauno r.), medelyne akys raibsta nuo vaismedžių ir vaiskrūmių sodinukų gausos. Pirkėjai pamėgė šią vietą, nes randa labai platų obelių, kriaušių, slyvų, vyšnių, trešnių, serbentų, aviečių, agrastų, šilauogių ir daug kitų sodinukų pasirinkimą. Išsirinkti padeda ilgama patirtį turintys sodininkystės specialistai.

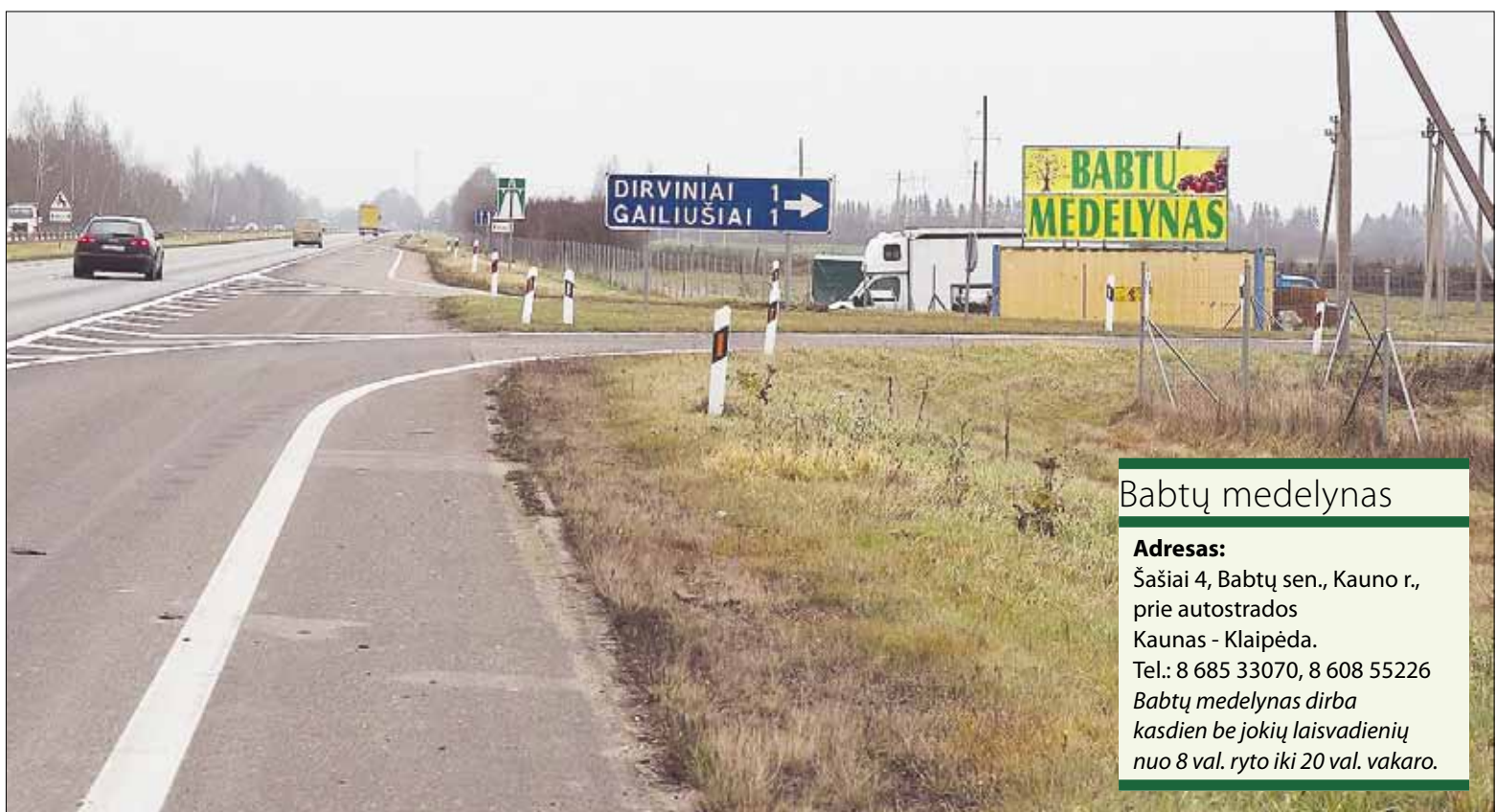
Pasak Babtų medelyno savininko Dariaus Pažeros, jau daugelį metų tarp klientų populiarius šilauogių krūmai, dažniausiai sodinami šalia privačių namų, kaimo sodybų. Šilauogės reikia sodinti į rūgščias durpes. Vėliau kas keletus metus jas reikia mulčiuoti spygliuočių pjūvenomis. „Labai paprastas pavyzdys: nusiperka žmogus 100 gramų šilauogių ir sumoka 5 eurus. Kai šilauogių užde- ra viename krūme, iš jo prisiskina- mi keli kilogramai. Šilauogių krū- mas greičiau atsiperka. Be to, toks krūmas gyvuos 20-30 metų, - pa- sakojo D.Pažera. - Taip pat žmonės labai daug sodina obelių, kas dėl sulčių, kas dėl pačių obuolių. Po- puliaariausi sodinukai vidutinio au- gumo, stiebiasi iki 3 metrų. Tai praktiškiausias medelis. Tokioms vidutinio augumo obelims nereikia jokių ramsčių, jokių kuolų kalti, jo- kios papildomos priežiūros.“

Kaip nusipirkti kokybišką sodinuką

Norėdami įsigyti kokybišką so- dinuką, geriau rinkitės patikimus

Babtų medelyno nuotr.

Babtų medelinas

Adresas:
Šašiai 4, Babtų sen., Kauno r.,
prie autostrados
Kaunas - Klaipėda.
Tel.: 8 685 33070, 8 608 55226
*Babtų medelinas dirba
kasdien be jokių laisvadienių
nuo 8 val. ryto iki 20 val. vakaro.*

kaip 70 cm atstumu vienas nuo ki- to. Svarbu nesumažinti atstumo.

Dėmesys klientui

Paklaustas, kas lemia jų verslo sėkmę, D.Pažera tikina, be abejo- nės, pastangos, kad kiekvienas klientas būtų laimingas. „Džiau- guosi, kad mumis klientai pasitiki, rekomenduoja kitiems, daug suva- žiuoja pirkėjų. Mūsų toks ir tikslas, kad pirkėjas grįžtų ne tik su savo gimine, bet ir su draugais. Žmonės atvažiuoja, konsultuojasi, mato, kiek tų sodinukų auginame, nusi- vedame į laukus, aprodome. Mūsų vaismedžių prigijimas - beveik 100 proc. Pas mus daug atvažiuoja to- kие klientai, kurie nori įsiveisti sa- vo svajonių sodą, nori įsigyti koky- biškų medelių“, - sakė Babtų me- delyno vadovas.

DĖMESIO!

www.babtumedelinas.lt
skelbiama visa informacija,
kokiuose šalies turguose
bus prekiaujama medeliais.
Nepamirškite sekti naujienų.
Balandžio mėnesį Babtų me-
delyno sodinukų galėsite rasti
šeštadieniais - Šiaulių, Tauragės
turguose, sekmadieniais - Rie-
tavo ir Kalvarijos (Marijampolės
apskr.) turguose.

Ekologiškų produktų tvarkyba stabiliai auga

Neseniai Žemės ūkio ministerijos su socialiniais partneriais pasirašytoje Žemės ūkio ir kaimo plėtros baltojoje knygoje, nubrėžiančioje Lietuvos žemės ūkio bei kaimo plėtros ateities viziją, ekologiškai dirbamos žemės plotus iki 2030 metų planuojama padidinti iki 15 proc. Šiuo metu tokie žemės plotai užima apie 8 proc.

Didėja žemės plotai, auga antrinė gamyba

Europos Sąjungos statistikos agentūros „Eurostat“ duomenimis, ekologiinei gamybai skiriami žemės plotai ES šalyse nuolat didėja. Plečiantis pirminei ekologiinei gamy- bai, kartu didėja tvarkybos, vadi- namosios antrinės gamybos, porei- kis - auga sertifikuotų perdirbimo, tvarkybos, prekybos įmonių skai- čius. Kokios tendencijos šioje sri- tyje? „Pastaruosius kelerius metus daugėjo sertifikuotų subjektų, už- siimančių didmenine prekyba fa- suotais ir paženklintais produktais, prekyba grūdais, nuotoline prekyba internetu. Ir ypač padaugėjo besi- verčiančiųjų ekologiškų produktų importu iš trečiųjų šalių“, - sako VšĮ „Ekoagros“ 3-iojo skyriaus, at- sakingo už tvarkybos sertifikavi- mą, vadovė Reda Butkevičiūtė. Vis dar nėra, pasak jos, pagyvėjimo ekologiško visuomeninio maitini- mo veikloje, Lietuvoje tėra penki sertifikuoti ūkio subjektai. Nedau- gėja ir užsiimančiųjų perdirbimu savo ūkyje. Kodėl tokia situacija? „Galbūt vartotojai mažai reikalauja ekologiškų patiekalų. Gal kiti net nežino apie ekologiškų produktų gamybą, kontrolę, sistemą, ir nėra poreikio verslui gaminti. Daug kas priklauso nuo pačių vartotojų, ko- kios jie produkcijos reikalauja“, - svarstė R.Butkevičiūtė.

Daug neišnaudotų nišų

Užsiimti perdirbimu, pasak sertifikavimo skyriaus vadovės, mūsų valstybėje yra dar daug ne- išnaudotų galimybių. Pavyzdžiui, Lietuvoje pirminėje ekologinėje gamyboje vyrauja augalininkystė, didžiąją produkcijos dalį sudaro ja- vai. Tačiau apie 80 proc. javų yra

Elis Rauce

Skaičiai

VšĮ „Ekoagros“ ekologiškų produktų tvarkybą, apimančią perdirbimo, prekybos, importo veiklas, pradėjo sertifikuoti dar 2002 metais, tuomet Lietuvoje buvo sertifikuota 17 įmonių. Po dešimtmečio, 2012-aisiais, sertifikuotų įmonių jau buvo 102. Perna į jų skaičius išaugo iki 286.

eksportuojama. Tikrai rinkoje ga- lėtų būti daugiau perdirbtos auga- lininkystės produkcijos.

„Ekoagros“ taip pat atlieka pa- tikras pagal kitų šalių nacionalinius bei privačius standartus, suteikian- čius produkcijai pridėtinės vertės ir atveriančius kelius į tam tikras rinkas. Pavyzdžiui, „BioSuisse“ sertifikatas reikalingas norint įeiti į Šveicarijos ekologiškų produktų rinką. Vokietijoje pravers „Natur- land“ ar „Bioland“. Švedijos varto- tojui puikiai žinomas „KRAV“ žen-klas. Pernai pirmieji Lietuvos ga- mintojai sertifikavosi pagal JAV Žemės ūkio departamento Nacio- nalinės ekologijos programos rei- kalavimus. Šis standartas reikalin- gas šalyse, nepripažįstančiose ES ekologinės gamybos standarto, pa-

vyzdžiui, Taivane. Vis dar neišna- dota sertifikuotos ekologiškos kos- metikos, tekstilės niša.

Ištaiga išduoda siuntų patvirtini- mo sertifikatus eksportui į JAV, Pietų Korėją, Japoniją, Turkiją, Iz- raelį, retkarčiais siuntų patvirtini- mo sertifikato paprašoma ir ES šalyse. R.Butkevičiūtė primena, jog Jungtinė Karalystė, išstojusi iš

ES, taps trečiąja šalimi, taigi užsi- imantiems ekologiškų prekių im- portavimu iš šios šalies reikės ser- tifikuoti importo iš trečiųjų šalių veiklą.

Produktų kokybės užtikrinimas

Ekologinės gamybos kontrolė apima visus etapus nuo ekologiško produkto pirminės gamybos iki jo

„Ekoagros“ taip pat atlieka patikras pagal kitų šalių nacionalinius bei privačius standartus, suteikiančius produkcijai pridėtinės vertės ir atveriančius kelius į tam tikras rinkas

Interviu

Saulius DANILUS

Lietuvos ekologinių ūkių asociacijos pirmininkas

- Kodėl vis dar neužpildyta ekologiško visuomeninio maitini- mo niša?

- Yra du darželiai Ukmergėje, kur vaikai maitinami ekologiškais produktais. Mes visi suprantame, kad tarp chemizuoto ir ekologiš- ko maisto atsiranda kainos skirtu- mas. Pavyzdžiui, Danija, Švedija, Vokietija tą kainos skirtumą dar-

želiuose kompensuoja. Lietuvoje PVM maistui vaikų darželiuose yra 21 proc., nors valstybė ekologiš- kam maistui galėtų jį sumažinti. Ūkininkai ekologišką produkciją gali pagaminti, bet skatinti varto- jimą turi valstybė sukurdamą me- chanizmą. Kai kurioms įmonėms labai patogu lenkiškus produktus labai pigiai čia vežti.

Sakoma, kad jeigu būtų su- mažintas PVM maisto produk- tams, tai naudos tiesiogiai ne- gaus vartotojas, esą viską pasiims prekybos centrai. Gerai, nemažin- kime parduotuvejė. Sumažinki- me darželiuose, mokyklose, li- goninėse. Naudą gaus tiesiogiai vartotojas. Valstybė *nenuibdnės* dėl darželių. Pavyzdžiui, tuose dviejuose Ukmergės darželiuose tiekiami lietuviški produktai. Taip užsukama vidinė ekonomika. Vai- kai, valgydami ekologišką maistą, suformuos savo požiūrį į maistą,

atsiras maitinimo kultūra, atliekų tvarkymo kultūra ir taip toliau.

Žinoma, ekologiška produkcija yra visame pasaulyje brangesnė, jei ją lyginsime su chemizuota. Da- nijoje 90 proc. viešasis maitinimas yra ekologiškas. Nes kitos valsty- bės negali konkuruoti ekologiškų produktų atvežimu į šias šalis. Jei- gu mūsų valstybė atitinkamai da- rytų žingsnius ta linkme, atsirastų ir ekologiškų produktų perdirbi- mas ir tiesioginis tiekimas į viešąją erdvę. Mes turime didelius preky- bos centrus, kuriuose viskas yra, ir viskas pigiai, bet neturime viduti- nio amatininko, kuris pagamina sūrį ir vietoje patiekia vartotojui.

- Daugiausia ekologiškų pro- dukcijos eksportuojame, o ne perdirbame vietoje, verslui trūksta lėšų plėstis?

- Paprastas ūkininkas neturi tiek lašinių, kad pats galėtų pro-

duktą tiekti į rinką ir tiekti kiaurus metus. Be to, nevienodos sąlygos stambaus gamintojo ir smulkaus. Jeigu kalbame apie ekologišką produkciją, jos kainos Lietuvoje yra kosminės. Kas turi pinigų, už ją susimokės. Taip neturi būti. Var- totojas, pamatęs ekologiško pro- dukto kainas, neturi išgrūti. Todėl ir kalbu, kad turi atsirasti niša, kad būtų įsuktas viešasis maitinimas valstybiniame sektoriuje. Juk vie- šajame maitinime produkto pirkė- jas yra pati valstybė. Tie patys dar- želiai, mokyklos skelbia konkursus, tiesiogiai gauna dotacijas iš valsty- bės. Kaip ir minėjau, sumažinus PVM ekologiškiems produktams gali būti paskatintas ekologiškų produktų vartojimas. Kai atsiras viešas ekologiškų produktų varto- jimas su atviromis kainomis, tada bus spaudimas ir prekybininkams.

Nes matysis, kad produkto rinkos kaina tokia, transportavimo - to-

saugojimo, perdirbimo, transporta- vimo, pardavimo ir tiekimo galuti- niam vartotojui, taip pat atitinka- mais atvejais ir ženklinimo, rekla- mos, importo, eksporto ar subran- gos veiklas.

Kokius dažniausius pažeidimus fiksuoja „Ekoagros“ specialistai? Ekologiškų produktų gamintojai ir jais prekiaujantieji dažnai pamiršta informuoti apie pasikeitimus savo veikloje. Kita nereta klaida - netei- singas sąnaudų ir išeigos balansas. Lydinčiuose dokumentuose ar ženklinimo etiketėse pateikiama klaidinga informacija.

Labai svarbus faktorius kon- trolyje yra galimybė atsekti pro- dukto ekologiškumą visoje grand- nėje - nuo parduotuvių lentynos ar vartotojo stalo atgal iki pat au- gintojo lauko ir žaliavos. Pasak R.Butkevičiūtės, vykdant ekolo- giškų produktų sertifikavimo ir ga- mybos proceso kontrolę ne tik atliekamos įprastinės kasmetinės patikros. Vis daugiau atliekama kryžminių dokumentų patikrų, su- mažinančių galimybes sukčiauti. Organizuojamos atsekamumo pra- tybos kartu su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, atsakinga už ekologiškų produktų tolesnę kontrolę rinkoje.

Patys vartotojai taip pat domisi ir dažnai kreipiasi į įstaigą teirau- damiesi, ar tikrai tas ar kitas pro- duktas yra ekologiškas. O pasitir-rinti, ar gamintojas turi ekologiš- kumą patvirtinantį dokumentą, ga- lima juos išdavusių sertifikavimo įstaigų interneto svetainėse. Lie- tuvoje tai būtų vienintelės tai at- liekančios VšĮ „Ekoagros“ inter- neto svetainė www.ekoagros.lt. To- kios informacijos galima ieškoti ir privačiose duomenų bazėse, pvz., <https://www.bioc.info/>.

Ekologiškų produktų tvarkyto- jams keliis kartus per metus orga- nizuojami nemokami seminarai. Informacijos, kada jie planuojami, taip pat kitos naudingos informaci- jos galima rasti įstaigos interneto svetainėje. Tiek gamintojas - ne- svarbu, seniai vykdančis veiklą ar naujokas, tiek vartotojas visada iš- kilus klausimams gali kreiptis ir tiesiai į „Ekoagros“ specialistus.

- Kokias naudas matytumė- te, jei ekologiškas maistas būtų tiekiamas įstaigoms iš vietos gamintojų nedideliu spinduliu?

- Vežimas produkcijos vieto- je, plius utilizacija. Juk valstybė daug sumoka už utilizaciją pro- dukto, kurie lieka nesuvalgyti viešosiose maitinimo įstaigose. Tiesiogiai gauna dotacijas iš valsty- bės. Kaip ir minėjau, sumažinus PVM ekologiškiems produktams gali būti paskatintas ekologiškų produktų vartojimas. Kai atsiras viešas ekologiškų produktų varto- jimas su atviromis kainomis, tada bus spaudimas ir prekybininkams.

Nes matysis, kad produkto rinkos kaina tokia, transportavimo - to-

Sąnarių sveikata reikia rūpintis iš anksto

Po žiemos atėjus šiltajam sezonui įprastai išauga ir mūsų fizinis aktyvumas, laukia darbai daržuose ir soduose. Neretas, kuris žiemą mažiau judėjo, jaučia, tarsi sąnariai būtų sustingę. O nuo sąnarių sveikatos, kuriai palaikyti būtinas judėjimas, priklauso ir žmogaus gyvenimo kokybė.

Apie sąnarių sveikatą kalbamės su gydytoju ortopedu-traumatologu Viačeslavu ZANKINU. Gydytojas aiškina, jog sąnaryje yra šiek tiek skysčio, sutepančio kremzlinius paviršius, kad jie lengvai slisytų. „Kai kremzlinis audinys pažeidžiamas, sąnarys darosi skausmingas, nelankstus. Dėl to pacientai dažnai skundžiasi sąnarių sustingimu, judesių ribotumu, skausmu. Tokie nusiskundimai paprastai rodo artrozę - degeneracinis sąnario kremzlinio audinio pakitimus“, - sako jis ir atkreipia dėmesį, jog sąnarių sveikatai būtina judėti, nes tik judantys sąnariai gauna gerą mitybą, judėjimas pagerina ir kraujotaką, todėl jie lėčiau dėvisi.

Viena dažniausiai pasitaikančių sąnarių ligų yra osteoartritas arba osteoartrozė. VZankinas aiškina, jog tai - degeneracinė sąnarių liga, kuri pirmiausia pakenkia kremzles, vėliau paliečia ir kitas sąnario struktūras (pokremzlinį audinį, sinovinius sąnario dangulius, kapsules), pasireiškia kaulinių išaugų atsiradimu. Gydytojo teigimu, osteoartrozė yra lėtinis žmogaus susirgimas. Gali atsirasti dėl specifinių sisteminių degeneracinių susirgimų (reumatooidinis artritas; psoriatinis artritas, Bechterevo liga), taip pat dėl nespecifinių priežasčių su amžiumi, fizinėmis perkrovomis. Rizikos faktoriai, galintys turėti įtakos susirgimo atsiradimui: sąnario displazija, paveldimumas, antsvoris, medžiagų apykaitos sutrikimai; infekcija; kraujotakos sutrikimai.

„Kai kremzlė negauna krūvio, blogėja jos mityba (priverstinė gulima padėtis, hipodinamija). Dažniausiai pažeidžiami kojų sąnariai (nes tai yra atraminiai sąnariai, nuolat gaunantys krūvio) - kelio bei klubo, rečiau - čiurnos sąnariai. Dažniausiai pažeidžiami viršutinių galūnių sąnariai yra peties bei plaštakos smulkieji sąnariai. Rankų artrozėmis dažniau serga fizinį darbą dirbantys asmenys. Moterys serga kur kas dažniau“, - pasakojo VZankinas.

Paklaustas, kokie osteoartrito simptomai, gydytojas vardija, kad ligoniai jaučia skausmą, jų judesiai riboti, skundžiamasi rytinių galūnių sustingimu, matomos sąnarių deformacijos. Anot gydytojo ortopedo-

traumatologo, ši liga labiau pasitaiko tarp senyvo amžiaus pacientų. Pastebėta, kad serga net 94 proc. asmenų, vyresnių nei 65 metai. Osteoartrozė yra neišgydoma liga, tačiau gydant galima pagerinti ligonio gyvenimo kokybę, gerokai pristabdyti ligos progresavimą. Gydymas yra kompleksinis, apima medikamentinius (analgetikai, chondroprotektoriai, intrasąnarinės steroidų injekcijos ir kt.) ir nemedikamentinius (ligonių mokymas, sąnario apakrovos mažinimas, kineziterpija ir kt.) gydymo metodus.

„Jei sąnarių skausmas yra varginantis, tačiau jis žymiai nekeičia jūsų gyvenimo ritmo, gali pakakti pakeisti gyvenimo būdą, kad pasijustumėte geriau. Tokiu atveju gydytojas gali jums patarti pailsėti bent dieną stengtis nedirbti darbų, kuriuos atliekant nuolat lanksto-

mas skaudamas sąnarys arba kas valandą daryti 10 min. trukmės pertraukėles). Jei skauda kelio sąnari, galima įtaisyti specialią kėdutę duše, kad nereikėtų stovėti prausantis. Taip pat svarbu reguliariai mankštinti pažeistą sąnari: vaikščioti, važinėti dviračiu, plaukioti, atlikti specialius pratimus. Sportuodami būkite atsargūs: pajutę skausmą, pratimų nebetęskite. Be to, jei sąnarys yra jautrus ar patinęs, fizinio aktyvumo geriau vengti“, - pataria VZankinas. Svarbi ir mityba, gydytojas pataria mažiau valgyti pieno ir mėsos produktų, miltinių patiekalų, dažniau - žuvies, šaltienos, želės, ku daugiau žalių daržovių ir vaisių.

Deja, mūsų visuomenė savo sveikata vis dar pratus rūpintis tik tuomet, kai atsiranda skausmai. Gydymas vizitais pas gydytoją ir

vaistais neturėtų baigtis, pasak gydytojo, pacientas pats turi dalyvauti savo gydyme - koreguoti svorį, mankštintis, būti fiziškai aktyvus, sveikai maitintis.

VZankinas atkreipė dėmesį, kad kiekvienam mūsų sąnariui reikia krūvio bei atsipalaidavimo fazės, kurios turi keisti viena kitą, kad išlaikytų pusiausvyrą. „Pusiausvyra sutrinka nuolat palaikant audinių įtampą be pertraukos (dirbant stovimą, fizinį darbą). Kita vertus, nuolat atsipalaidavę audiniai, staiga gaunantys krūvio, taip pat reaguoja skausmais, uždegiminiu reakcija. Taip ištinka dirbant sėdimą ofisinį darbą, esant ilgalaikiai priverstinei padėčiai. Abu kraštutinumai - tiek visą darbo dieną stovint, tiek ir sėdint - žalingi, mat žmogui svarbu tinkamai suderinti fizinę apkrovą su poilsiu.

Edita SIAVRIS

PIASCLEDINE®

UNIKALUS DVIGUBAS VEIKIMO MECHANIZMAS

Nevaržomam judėjimui

- Mažina sąnarių skausmą
- Mažina sąnarių sustingimą
- Mažina analgetikų ir vaistų nuo uždegimo poreikį

Tik 1 kapsulė per dieną

- Atkuria ir apsaugo sąnarių kremzles
- Gerina sąnarių funkciją
- Stabdo osteoartrito progresavimą

PIASCLEDINE® 300 mg kietosios kapsulės N30. Nereceptinis vaistas. Sudėtis. Kiekvienoje kietojoje kapsulėje yra 100 mg neesterifikuoto avokadų aliejaus ir 200 mg neesterifikuoto sojų aliejaus. Terapinės indikacijos. Papildomam klubo ir kelio sąnarių osteoartrito simptomų gydymui bei pagalbiniam periodinio gydymui. Dozavimas ir vartojimo būdas. Vartoti per burną. Suaugusiems, įskaitant senyvus, pacientams rekomenduojama gerti po 1 kapsulę per dieną. Kapsulę nuryti valgant, nesuskramtytą, užgerti vandeniu. Gydymo pradžioje gali reikėti kartu vartoti gydytojo išrašytų nesteroidinių vaistų nuo uždegimo (NVNU) ir (arba) analgetikų, kurių dozė, sustiprėjus PIASCLEDINE® poveikiui, tikriausiai bus mažinama. Vaikams ir jaunesiems negu 18 metų paaugliams vartoti negalima. Kontraindikacijos. Vartoti negalima, jeigu yra alergija bet kuriai veikliajai arba pagalbinei šio vaisto medžiagai; jeigu yra alergija riešutams (pvz., žemės arba graikiniais). Specialūs įspėjimai. Yra žinoma, kad sojų alergijos pacientams sojų maisto produktai sukelia alergines reakcijas, netgi sunkią anafilaksiją. Pacientams, kurie yra jautrūs žemės riešutų baltymams, yra didesnė rizika pasireikšti sunkioms reakcijoms į sojų preparatus. Jeigu esate nešėja, žindote kūdikį, manote, kad galbūt esate nešėja, arba planuojate pastoti, prieš vartodama šį vaistą pasitarkite su gydytoju arba vaistininku. Registravimas. Laboratorijos EXPANSIENCE, Prancūzija. Vėlinis registravimas atstovams. UAB „MRA“, Lietuva. Prašome įdėmiai perskaityti pakuotės lapelį ir vaista vartoti taip, kaip nurodyta. Netinkamai vartojamas vaistas gali pakenkti Jūsų sveikatai. Jei simptomai nepažeina ar atsirado šalutinis poveikis, dėl tolesnio vaisto vartojimo būtina pasitarti su gydytoju ar vaistininku. Jeigu įtariate, kad Jums pasireiškė šalutinis poveikis, apie jį praneškite savo gydytoju, vaistininkui ar Vaistųbnei vaistų kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos el. paštu NepageidaujamaR@vkt.lt. arba kitaits būdais, kaip nurodyta jos interneto svetainėje www.vkt.lt. Reklamoms teksto parengimo data: 2018.08.30

UAB MRA

Pavasario vaistiniai augalai - sveikatos ir energijos šaltinis

Prof. habil. dr. Ona RAGAŽINSKIENĖ

Vytauto Didžiojo universiteto Botanikos sodo Vaistinių ir prieskoninių augalų mokslo sektoriaus vedėja

Žmogaus organizmo stiprinimui, ypač pavasarį, rekomenduojamas vaistinių augalų racionalus vartojimas, derinant su gydytojų specialistų patarimais. Kiekvienas vaistinis - prieskoninis augalas yra vertinamas dėl jame susikaupusių biologiškai veikliųjų medžiagų: chlorofilo, vitaminų, mikro-, makroelementų ir kt. Išskiriamas augalus vienijantis, žalios spalvos pigmentas chlorofilas, kuris yra jų pagrindinis energijos šaltinis. Chlorofilo funkcinės savybės analogiškos kraujo funkcijoms žmogaus organizme, o struktūra - žmogaus organizme esančiam hemoglobiniui: tik chlorofilo struktūroje vyrauja magnis, o hemoglobine - geležis. Žmogaus organizmas chlorofilą labai lengvai įsisavina. Tai suaktyvina medžiagų apykaitą, pagerina biologiškai veikliųjų medžiagų įsisavinimą, mažina nuovargį, tonizuoja ir stiprina organizmo imuninę sistemą.

Augaluose susikaupusios biologiškai veikliosios medžiagos turi tiek teigiamų, tiek neigiamų savybių, kurios pasireiškia ne tik gydomuoju, bet ir nepageidaujamu poveikiu žmogaus organizmui. Rekomenduojami vartojimui pavasarį naudingi ir žmonėms gerai žinomi vaistiniai augalai: meškinis česnakas, bulvinė saulėgrąža, didžioji dilgėlė, paprastoji kiaulpienė. Meškinis česnakas - daugiameis žolinis, vaistinis, maistinis, retas augalas. Meškinio česnako sudėtyje gausu mineralinių medžiagų (fosforo, magnio, geležies, kalio, vario, sieros), vitaminų (A, B₁, B₂, B₃, C), eterinio aliejaus. Žaliavai naudojami meškinų česnakų lapai, jie tinka maistui ir pasižymi imunitetą stiprinančiomis, antibakterinėmis, antigrįbelinėmis savybėmis. Tinka vartoti sergantiems cukriniu diabetu. Nevartojamas sergant kepenų ligomis. Nepageidaujamas poveikis, vartojant didesnę kiekį, - gali sutrikti skrandžio veikla. Meškinis česnakas yra retas augalas, todėl rekomenduojama jį išsiauginti savo reikmėms. Auginimui parenkamas derlingas ir drėgnas dirvožemis, saugoti vietą nuo tiesioginių saulės spindulių. Dauginama sėklomis, sėti rudenį.

Bulvinė saulėgrąža dar vadinama topinambu, žiemine bulve - tai daugiameis, žolinis augalas, kilęs iš Šiaurės Amerikos, Topinamburo provincijos. Iš čia ir jos pavadinimas. XVII a. pradžioje augalai pateko į Prancūziją ir paplito po visą Europą. Žaliavai imami bulvinių saulėgrąžų stiebagumbiai, kurie kasami nuo ankstyvo pavasario. Topinambai vertinami dėl unikalios biologiškai veikliųjų medžiagų sudėties. Stiebagumbiuose kaupiasi baltymai, kurių sudėtyje yra daugiau kaip 16 amino rūgščių, iš jų net 8 nepakeičiamieji ir nesintezuojami organizme. Be to, gausu inulino (aktuali sergantiems cukralige!), gausu mikro-, makroelementų (K, Ca, P, Mg, Cu, Zn, Fe) ir vitaminų B, C, karotino. Topinambuose nesikaupia toksinės medžiagos: nitratai, sunkieji metalai, radionuklidai. Topinambai - labai vertingi augalai, bulvių pakaitalas.

Didžioji dilgėlė - visų pažįstamas, populiarius vaistinis, maistinis, pluoštinis ir dažinis daugiameis, apaugęs dilginamaisiais plaukeliais, augalas. Žaliavai ruošiami dilgėlių lapai/žolė; dilgėlių šaknys kasamos ankstyvą pavasarį arba vėlyvą rudenį; dilgėlių vaisiai/sėk-

los renkami rudenį. Dilgėlių lapų pagrindiniai biologiškai aktyvūs junginiai yra kavos rūgšties esteriai, chlorogeno rūgštis, flavonoidai (kvercetino, izokvercitrino, rutino, kempferolio, izoramnetino), mineralinių druskų, tarp jų kalčio, kalio ir silicio bei nitrato, skopolitino, sitosterolio ir jo 3-gliukozido, laisvųjų amino rūgščių, santykinai didelis chlorofilo kiekis, karotenoidų, rauginių medžiagų, eterinių aliejų, vitaminų A, B₂, C, K₁, folinės rūgšties, pantoteno rūgšties, lignanų. Dilgėlių lapų švelnus diuretinis poveikis siejamas su flavonoidais ir dideliu kiekiu kalio. Dilgėlių lapų preparatai taip pat naudojami sąnarių susirgimams, artrozėms ar reumatiniams susirgimams gydyti. Paskutiniųjų metų mokslinėje literatūroje dilgėlių preparatai aprašomi kaip efektyvūs gydant prostatos hiperplaziją. Dilgėlių lapų preparatų priešuždegiminis poveikis siejamas su kavos-obuolių rūgštimi. Dilgėlių nevertoti, esant padidėjusiam kraujo krešumui; nėščiosioms ir žindytėms. Ilgai vartojant galimi skrandžio ir žarnyno sutrikimai, alerginės reakcijos.

Gėrimai iš dilgėlių

„Žalias kefyras“. Į litrą kefyro sudėti tris valgomuosius šaukštus susmulkintų žalumynų (dilgėlių, krapų, petražolių ir juodųjų serbentų lapų, svogūnų laišky). Gerai suplakti, pagal skonį pasūdyti. Gerti atvėsinus. Dilgėlių lapų užpilas. Valgomąjį šaukštą susmulkintų dilgėlių lapų užpilkite termose stikline verdančio vandens ir laikyti 30 min. Po to nuukošti, nuspausti. Užpilk galima išgerti per vieną kartą 0,5 val. prieš valgį. Dilgėlių užpilas yra puiki vitamininė, kraują valanti priemonė.

Paprastoji kiaulpienė - labai paplitęs daugiameis žolinis augalas. Šaknis liemeninė, stora, sultinga, geltona ar geltonai ruda, baltu viduriu. Lapai skroteliniai, lancetiški arba pailgai lancetiški, į pagrindą siaurėjantys, dantyti. Nuskynus lapą ar kitą augalo dalį, teka kartus, baltas skystis, panašus į pieną. Žiedai liežuviški, ilgi, siauri, geltoni. Žydi balandį-gegužę, tačiau pavieniai augalai pražys-

► Meškinis česnakas

ta ir vėliau, pakartotinai žydi rugsėjį-spalį ar net lapkritį. Sėklos subręsta praėjus mėnesiui po žydėjimo. Iš vieno augalo užaugina iki 8000 sėklų, kurias platina vėjas. Žaliava: kiaulpienių šaknys, kiaulpienių lapai ir kiaulpienių žiedynai. Kai kurių šalių farmakopėjoje nurodoma žaliava - kiaulpienių šaknys kartu su antžemine dalimi. Visas kiaulpienės augalas, ypač šaknys, turi karčiųjų medžiagų, inulino, raugų, vitamino C, B₂, karotenoidų. Gydymo tikslais kiaulpienių žaliava vartojama nuo senų laikų (ypač gydant geltigę). Senose XVI a. vaistažolių knygose ji minima kaip viena iš svarbiausių vaistinių žaliavų. Jų preparatai padidina visų vidaus liaukų sekreciją: pagreitina tulžies išsiskyrimą, skatina kepenų, inkstų, skrandžio veiklą, gerina apetitą, veikia jungiamojo audinio medžiagų apykaitos procesus, vartojama nuo sąnarių uždegimų. Manoma, kad kiaulpienės preparatai padeda pašalinti iš organizmo cholesterolį, todėl tinka vartoti aterosklerozės profilaktikai, gerina atmintį, bendrą organizmo savijautą, o lapai pavasarį yra vitaminų šaltinis. Liaudies medicinoje kiaulpienė vadinta „gyvybės šaknimi“. Nevartoti, sergant žarnų ir tulžies latakų nepraeinamumu, uždegimu, tulžies pūslelės akmenlige. Vaikams neleidžiama ragauti kiaulpienių pieniškų sulčių arba gerti šaknų

Lėgas atkuriančios gaivinančios pavasarinės salotos

100 g šviežių dilgėlių lapų, 10 g krapų, 50 g mažųjų kraujalakių, 10 g pavasarinių raktažolių, 3 g kraujazolių, 10 g petražolių, 10 g jaunų kiaulpienių lapų, 20 g lenktagalvio ar meškinio česnako laišky, 2-3 bulvinių saulėgrąžų (dar vadinamų topinambais, žieminėmis bulvėmis) stiebagumbių, citrinų sulčių, druskos, grietinės arba aliejaus. Nuplautus raktažolių, kraujazolių, petražolių, kiaulpienių, česnakų ir kraujalakių (turinčių malonų agurkų skonį ir kvapą) lapus supjaustyti. Sudėti paruoštus dilgėlių lapus, nuluptus susmulkintus ir pašlakstytus citrinų sultimis bulvinių saulėgrąžų stiebagumbius. Pasūdyti pagal skonį, užpilti grietine arba aliejumi ir gerai išmaišyti.

nuoviro, nes gali sukelti šleikštulį, vėmimą, viduriavimą ir širdies ritmo sutrikimą. Šie pavasario vaistiniai augalai bus sveikatos ir energijos šaltinis, jei jų žaliava renkama ekologiškai švariuose plotuose.

Užrašė Edita SIAVRIS

20 METŲ - 20 TRAKTORIŲ!

FORTERRA CL 140

- Vardinė variklio galia: 136 AG
- Variklio tūris: 4,156 L
- Sinchronizuota mechaninė pavarų dėžė: pavaros pirmyn/atgal 24/18
- Tritaškės galinės pakabos maksimali kėlimo galia: 7 500 kg
- Sauso tipo sankaba
- Orinė stabdžių sistema
- Amortizuojanti kabina
- Oro kondicionierius

46 600 EUR

Pasiūlymas galioja 20 traktorių arba iki 2019 06 30

FORTERRA HSX 140

- Vardinė variklio galia: 136 AG
- Variklio tūris: 4,156 L
- Sinchronizuota mechaninė pavarų dėžė: pavaros pirmyn/atgal 30/30
- Tritaškės galinės pakabos maksimali kėlimo galia: 7 500 kg
- Amortizuojanti kabina
- Elektrohdraulinis reversas
- Orinė stabdžių sistema
- Priekinis 3 taškų prikabinimas
- Oro kondicionierius

56 500 EUR

PROXIMA HS 120

- Vardinė variklio galia: 117 AG
- Variklio tūris: 4,156 L
- Sinchronizuota mechaninė pavarų dėžė: pavaros pirmyn/atgal 24/24
- Tritaškės galinės pakabos maksimali kėlimo galia: 4 200 kg
- Elektrohdraulinis reversas
- Orinė stabdžių sistema
- Oro kondicionierius

40 500 EUR

20 SPECAGRA GIMTADIENIO PROGA - 20 TRAKTORIŲ UŽ SPECIALIĄ KAINĄ!

Daugiau informacijos: 8 618 77996

Parodoje „Ką pasėsi...2019“
Balandžio 4-6 d., VDU ŽŪA
generalinio rėmėjo SPECAGRA
Inovacijų miestelyje, stende A14
Technikos stende E19

SPECAGRA 20

58V PERFORMANCE SERIJA

GALIA BET KOKIAM DARBUI

KODĖL ECHO PERFORMANCE SERIJA?

Maksimalus našumas ir minimalus krovimo laikas. 58V Performance Serija suteikia mažos masės, vieno baterijos tipo sistemos ir profesionalios kokybės privalumus. 30 minučių įkrovimo laikas ir pilnas baterijų suderinamumas daugeliui įrankių leidžia šiai ECHO serijai pateikti tinkamą sprendimą Jūsų darbo užduotims. Ar Jūs pjaunate žolę, genite, pjaunate gyvatvores, valote nešvarumus ar dirbate pjūkle – galite pasikliauti didele galia, nepriklausomai nuo užduoties dydžio.

PASIKLIAUKITE ECHO

100% PROFESIONALI KOKYBĖ

ECHO įrenginiai gaminami tik pagal vieną – profesionalų kokybės standartą. Tai reiškia, kad rinkdamiesi tiek benzininį, tiek akumuliatorinį įrenginį Jūs užtikrintai gausite tinkamą užduočiai priemonę. Profesionalios kokybės, neaptauojami bekolektoriniai varikliai visoje gamoje užtikrina ilgą amžį ir nemažėjančią galią. Kiekvienas mūsų įrenginys sukurtas galvojant apie aplinką ir darbą, kuriam jis skirtas, netaikant kompromisų visose stadijose – nuo projektavimo iki gamybos.

RINKITĖS UŽTIKRINTAI

ECHO įrenginiai sukurti pagal aukščiausius kokybės ir našumo standartus, kad mūsų įrenginiais galėtumėte pasikliauti neabejodami. Todėl suteikiame 2 metų garantiją baterijoms bei atitinkamai 2 ir 1 metų garantijas privačiam ir komerciniam naudojimui. Todėl galite drąsiai rinktis ECHO.

PROFESIONALI KOKYBĖ SU BATERIJOS PATOGUMU

Kai susikaupia didelės užduotys, galite pasikliauti Performance Serija. Mažas triukšmo lygis, jokios taršos, žema vibracija ir lengvas valdymas leis užtikrintai susidoroti su darbais. Mes sutelkėme dėmesį kurdami sistemą, suteikiančią geriausią pusiausvyrą tarp patogumo, lengvumo naudoti ir profesionalaus našumo. Įrenginių konstrukcija itin tvirta, o pagaminimo precizika – tokia, kokia pelnė ECHO žinomumą. Bekolektoriniai varikliai suteikia našumą, mažina aptarnavimo poreikį ir prailgina įrenginio ilgą amžių. Mūsų Li-Ion krovikliuose naudojama nauja technologija, leidžianti saugiai įkrauti baterijas atitinkamai per 30 min ir 1 valandą.

VIENA BATERIJA, DAUG ĮRENGINIŲ.